

FAPTELE APOSTOLILOR

Gânduri de lectură biblică. misiune și rugăciune

Octavian D. Baban

Faptele Apostolilor

Ghid de studiu biblic 2019

Continut

Partea I: Introducere.....	5
Autor, datare, destinatar.....	5
Ocazie și scop.....	7
Împărțirea cărții.....	7
Temele principale ale cărții.....	8
Meditații finale asupra Faptelor Apostolilor.....	14
Împărțirea pe săptămâni a capitolelor din Faptele Apostolilor	17
Partea II: Lecții săptămânale.....	18
Septembrie.....	18
26, Fapte 1-2, Începutul Bisericii: Un Duh nou.....	18
Octombrie.....	21
3, Fapte 3-4, O mărturie nouă, la Ierusalim.....	21
10, Fapte 5-6, O slujire dinamică și sfântă, diaconii.....	24
17, Fapte 7, Curaj spiritual și asemănare cu Hristos.....	28
4, Fapte 8-9, Convertiri cu impact: Samaria, etiopianul, Saul..	31
31, Fapte 10, Convertiri în armată, Cornelius.....	35
Noiembrie.....	38
7, Fapte 11-12, Confirmarea dorinței de misiune.....	38
14, Fapte 13-14, Începutul misiunii în Asia mică.....	41
21, Fapte 15-16, Începutul misiunii în Filipi, Grecia.....	44
28, Fapte 17-18, Misiunea în orașele înțelepciunii și comerțului – Atena și Corint.....	47
Decembrie.....	51
5, Fapte 19-21, Misiunea în Efes, capitala idolatriei.....	51
12, Fapte 22-24, Mărturie în Ierusalim, capitala credinței.....	54
19, Fapte 25-26, Mărturie în Cezarea.....	57
26, Fapte 27-28, Mărturie în Roma.....	60

Partea I: Introducere

Cartea Faptele Apostolilor este considerată de mulți prima istorie a Bisericii.¹ Ea este, cu adevărat, o carte a începuturilor, pentru că descrie pe rând începutul Bisericii, începutul organizării ei, începutul mărturiei, al misiunii, al evanghelizării. Pentru că era evidentă credința lor în Hristos și că în Numele lui se predica evanghelia și se făceau minuni, Luca ne spune în Faptele Apostolilor cum credincioșii în Isus au început să fie numiți creștini, prima dată, în cetatea Antiohia. Apoi, plecând din Ierusalim, Iudeea, Samaria, ei au început să vestească evanghelia, prin puterea Duhului Sfânt, până la marginile lumii.

Autor, datare, destinatar

Numele autorului, Luca, nu apare în cartea Faptele Apostolilor, dar autorul afirmă în prolog că el continuă ceea ce a scris în prima sa carte, adică în evanghelia după Luca (FA 1:1, 3). Așadar, Luca își dedică ambele volume lui Teofil, probabil, un prieten doritor să știe evanghelia în detaliu și, în același timp, sponsor major al scrierii celor două cărți.

Creștinii din primele veacuri și colecțiile de cărți din NT care circulau atunci îl menționează pe Luca drept autor și al evangheliei „după Luca” și al cărții Faptelor Apostolilor (canonul Muratori, anul 170; prologul anti-Marcionit al evangheliei lui Luca, 150-180; Ireneus, 130-202; Ieronim, 347-420, etc.).

Ieronim (340-420) spune că Luca era medic și că l-a însoțit pe Pavel în călătoriile sale misionare. Unii cred că Luca este meționat în Fapte 13:1 și în Romani 16:21 (cu numele Lucius, prooroc și tovărăș de slujire al lui Pavel).

Se pare că Luca este grec, pentru că în Coloseni 4:10-14 este menționat separat de iudeii Aristarh și Marcu, și alături de Epafra și Dimas. Dacă nu era iudeu, era un prozelit grec, adică un grec care se apropiase mult de credința iudeilor, dar nu acceptase și circumcizia. În orice caz, Luca dovedește o foarte bună cunoaștere a Vechiului Testament în limba greacă (Septuaginta).

¹ În afara textului biblic, adică Faptele Apostolilor, cartea lui Eusebius din Cezarea, *Istoria Bisericii*, scrisă în aprox. 260-340 AD, poate fi considerată prima istorie a Bisericii.

Perioada descrisă de Luca în Faptele Apostolilor este una relativ scurtă, de la înălțarea lui Hristos până la întemnițarea lui Pavel la Roma (33 – 61 AD). Autorul dă date destul de precise, menționează martorii oculari, prezintă rezumate de predici și cuvântări importante, arată cum s-au desfășurat primele călătorii misionare ale misionarilor din Antiohia, adică Barnaba, Pavel, Silas și ceilalți. Se consideră că Faptele Apostolilor a fost scrisă în jurul anilor 70-90, în Antiohia sau Efes, sau în perioada 61-62, în Roma sau Cezarea.

În carte există o parte destul de întinsă scrisă la persoana întâi plural - „noi” - în Fapte 16:10-17; 20:5-15; 21:1-18; 27:1-28:16, care sugerează că autorul l-a însoțit personal pe Pavel în a doua și a treia călătorie misionară, precum și în călătoria spre Roma. Pe lângă Luca, Pavel este însoțit în aceste călătorii și de Silas, Timotei, Sopater, Aristarh, Secund, Gaius, Tihic, Trofim; folosirea separată a pluralului „noi” pare să-i excludă pe aceștia ca autori ai jurnalului de călători, pentru că ei sunt numiți direct cu numele lor. Ca urmare, singurii autori posibili ai jurnalului de călătorie rămân Luca și Tit.

Mai sunt și alte pasaje în NT care susțin că Luca a fost tovarășul lui Pavel. Coloseni 4:14 se referă la Luca „doctorul preaiubit”, iar Filimon 24, îl amintește drept „tovarăș de lucru”. El este menționat ca unul care a fost cu Pavel în Roma, de asemenea, în a doua întemnițare (2 Timotei 4:11).

Ocazie și scop

Inspirat de Duhul Sfânt, Luca scrie Faptele Apostolilor dovedind trei calități importante ale sale, acelea de scriitor, teolog și istoric.

În Faptele Apostolilor el este cel dintâi care merge mai departe de vestea bună din evanghelii, arătând cum a crescut Biserica prin binecuvântări cerești, în mijlocul dificultăților. El include informații foarte importante despre apostolul Pavel, care ne-a lăsat treisprezece epistole în Noul Testament.

Astfel, Luca face legătura dintre viața și lucrarea lui Isus și dezvoltarea Bisericii, în primul secol. Apoi, el ne arată o parte din probleme Bisericii din primul secol, celălalt scriitor din Noul Testament care ne arată aceasta fiind apostolul Pavel. Ne arată, de asemenea, cum au început misiunile Bisericii, în Antiohia, și cum au ajuns apoi în Macedonia, Grecia și Roma. El ni-l prezintă pe Pavel, ca un apostol important, la fel de mare ca Petru sau Ioan.

Împărțirea cărții

Din punct de vedere al personajelor, cea mai clară împărțire a cărții este în două mari părți, despre Petru și Pavel:

- (1) Faptele lui Petru (Fapte 1-12)
- (2) Faptele lui Pavel (Fapte 13-28)

O altă împărțire bună este și cea bazată pe tipul de misiune întâlnit:

Fapte 1-5	Misiunea comunității de la Ierusalim (Petru)
Fapte 6:1-15:35	Misiunea iudeilor eleniști (Ștefan, Filip, Pavel Barnaba)
Fapte 15:36-28:31	Misiunile lui Pavel.

Din punct de vedere geografic, se observă că Fapte 1:8 oferă o schemă destul de precisă a dezvoltării misiunii:

- (1) din Ierusalim, în Iudeea,
- (2) prin Samaria,
- (3) până la marginile pământului.

În baza observațiilor de mai sus, s-ar putea propune pentru Faptele Apostolilor o schemă care să îmbine temele amintite și, în mod special, ideea de misiune și ideea de început:

- (1) Fapte 1:16-5:42 **Începutul Bisericii, în Ierusalim**
- (2) Fapte 6:1-9:31 **Filip și prefațarea misiunii**
(A): în Samaria, eunucul etiopian
- (3) Fapte 9:32-12:25 **Petru și începutul misiunii între romani**
(B): Cornelius, în Cezarea
- (4) Fapte 13:1-28:31 **Pavel și începutul misiunii în Grecia și Roma**
(C): în Antiohia, în Asia mică, în Grecia, în Roma, etc.

4.a. 13:1-15:35, Asia mică: Pavel, Barnaba.

4.b. 15:36-19:20, Grecia: Pavel, Silas.

4.c. 19:21-28:31, procesele evangheliei: de la Cesarea la Roma

Fiecare dintre aceste secțiuni este o unitate tematică bine definită și se încheie cu rezumate ale călătoriilor, care apar în Fapte 5:42; 9:31; 12:24-25; 15:35; 19:20; 28:30-31.

Temele principale ale cărții

Cartea cuprinde mai multe teme pe care Luca le urmărește în ambele sale volume. Între ele se regăsesc tema părtășiei la masă, tema plinătății cu Duhul Sfânt și a călăuzirii Duhului, motivul călătoriei evanghelistice sau misionare, ori al drumului uceniciei și al crucii, tema bogaților și săracilor și a pocăinței lor (responsabilitatea credincioșilor bogați este adesea luată în discuție, ca în cazul lui Barnaba, al lui Anania și Safira; Zacheu; Lidia din Filipi, etc.), tema centralității Ierusalimului și a Templului – și a pierderii acestei centralități, tema mântuirii întregii omeniri, tema rugăciunii și a puterii ei, tema cercetării Scripturilor și a mărturiei lor despre Hristos, tema autorității apostolice și a rapoartelor către apostoli, tema Noului Exod al Bisericii, tema conflictelor și a rezolvării lor, tema întăririi evangheliei prin minuni și semne, tema confruntării între domnia lui Hristos și credințele false, etc.

Una din caracteristicile Faptelor Apostolilor este că această carte este carte a începuturilor de tot felul (începutul Bisericii, începutul misiunii, începutul organizării Bisericii, etc.). În continuare, vom privi la câteva teme majore din carte.

TEMA UCENICIEI

Tema uceniciei cuprinde urmarea lui Isus, în călătoriile sale de predicare a evangheliei, precum și în ultimul drum, spre cruce. Ea se continuă însă cu ucenicia prin urmarea modelului apostolilor în echipele de lucrători din Biserica primară (Pavel-Barnaba, Barnaba-Ioan Marcu, Pavel-Sila-Luca, etc.). Această temă include și *tema rapoartelor* de lucru către grupul celor 12 apostoli, precum și *tema autorității spirituale a apostolilor* (Barnaba îl prezintă pe Pavel la cei 12 apostoli, Petru și Ioan verifică evanghelizarea samaritenilor, ca reprezentant al apostolilor, etc.). Colegiul celor 12 apostoli este important, în Fapte, și nici o inițiativă nu pornește în Biserică fără a fi cunoscută și validată de unul sau mai mulți dintre cei doisprezece.

TEMA JUDECĂȚILOR ȘI A TRIBUNALULUI

Tema judecăților este una des întâlnită în cărțile lui Luca. Ca și în cazul lui Isus, înainte, în evanghelie, adevărul lui Dumnezeu iese în evidență în timpul proceselor intentate creștinilor. Petru și Pavel trec prin nenumărate astfel de confruntări, în Ierusalim, Cezarea, Asia Mică, Atena, Corint. Aplecarea lui Luca spre debateri, argumente, prezentări elocvente, reflectă clar o educație elenistă cât și natura deschisă, argumentabilă a evangheliei mântuirii prin Isus Hristos. Într-un fel, Luca reflectă prin astfel de pasaje învățătura pe care o dă Isus în Matei 10:16 -42. Legată de subiectul acesta este și *tema eliberărilor miraculoase*: apostolii sunt eliberați din închisoare prin intervenția unui înger (Fapte 5:17-41); Petru este și el izbăvit din temniță și de la o moarte prematură (Fapte 12:1-19); Pavel și Silas sunt eliberați printr-un cutremur, iar temnicerul din Filipi devine creștin (Fapte 16:16-40); Pavel este ferit de complotul iudeilor (Fapte 23:12-33); Pavel și cei ce călătoreau cu el supraviețuiesc în urma naufragiului în Mediterana (Fapte 27-28).

TEMA ÎNCEPUTURILOR BISERICII.

Faptele Apostolilor, ca o carte a începuturilor, cuprinde mai multe subiecte, printre care începutul Bisericii, începutul predicării creștine, începutul călăuzirii personale și comunitare prin Duhul Sfânt, începutul organizării Bisericii, etc.

Începutul Bisericii. Autoritatea mărturiei despre Isus, a NT, se bazează pe autoritatea Duhului Sfânt și a celor 12 apostoli. Începutul Bisericii a implicat, astfel, așteptarea cu credincioșie a inițiativei lui Dumnezeu, prin coborârea Duhului Sfânt la Cincizecime, și mărturia apostolică. De asemeni, Dumnezeu a ridicat la momentul potrivit biserica din Antiohia, unde echipa pastorală capătă o viziune misionară și pun deoparte pe Barnaba și Pavel (viziunea unei misiuni europene apare în a doua călătorie misionară a lui Pavel, cf. 16:6-10, Macedonia).

Începutul predicării creștine, din perspectiva bucuriei și confirmării primite de Paști, prin învierea lui Isus și înălțarea sa. Se pot, întâlni, astfel, predicarea lui Petru, a lui Ștefan, a lui Pavel. Rezumatele predicilor (căci aceasta a fost consemnat) sunt asemănătoare și reflectă predicarea primară așa cum o reține și redă Luca: proclamarea jertfei lui Isus (El a murit pentru păcatele noastre), recurs la istorie (istoria lui Israel mărturisește despre voia lui Dumnezeu, despre har și despre venirea lui Mesia), avertizarea (respingerea lui Isus înseamnă judecată, și reflectă răzvrătirea de veacuri a omenirii, reactualizată).

În acest context, se desfășoară și *începutul organizării Bisericii*: se stabilesc principiile organizării, ale administrării, ale coordonării; ale alegerii locului de închinare, a formei de închinare (care este forma cea mai potrivită de organizare a Bisericii? dar a misiunii?). Printre principiile de organizare a misiunii, în timpul bisericii primare, se pot observa următoarele: biserica înțelege că predicarea evangheliei merge până la marginile pământului; ea înțelege nevoia de dezvoltare a misiunii, de diversificare; de asigurare a legăturii între misiuni, de coordonare a echipelor diferite; de asigurare a raportului către biserică, și la început, către apostoli (darea de seamă, responsabilitatea față de biserică și lucrătorii lor); să organizeze o participare largă, descentralizată (cf. Filip), inițiativa (folosirea darurilor, a chemării).

Începutul călăuzirii prin Duhul Sfânt. Potrivit cărții Faptelor, darul Duhului Sfânt este un dar al lui Dumnezeu Tatăl, promis ca un semn al sfârșitului, al împlinirii vremurilor (Ioel), și promis din nou prin Isus și revărsat prin Isus, după înălțare (Fapte 2). Nu există mărturie creștină fără puterea Duhului Sfânt. Toți creștinii, copii ai lui Dumnezeu prin credință au Duhul Sfânt, începând cu momentul credinței în Hristos. Ucenicii cei mai eficienți din Fapte, însă, erau plini de Duhul Sfânt. A fi plin sau umplut de Duhul Sfânt este o expresie des întâlnită în Luca-Fapte: Luca 1:41; 1:67; 4:1; 4:14; Fapte 2:4; 4:31; 5:3; 5:8; 6:3-5; 7:55; 8:39; 11:24; 13:9; 13:52.

TEMA POTRETELOR DE SEAMĂ

Una dintre observațiile cheie pentru cartea Faptelor Apostolilor este asemănarea dintre Isus și ucenici. Observăm astfel, asemănarea între Isus și Pavel, între Isus și Ștefan, Pavel și Petru (vindecare olog: Listra, 14:8-11; Ierusalim, 3:2-11; vindecări: 5:15-16, 9:33-35; 14:3, 19:11-12, 28:8; înviere, 9:36-42, Tabita; 20:9-12, Eutih; închisoare, Ierusalim, 12:1-19; Filipi, 16:23-40; viziune și misiune: Ioppa, 10:10-21; Troas, 16:9; 18:9-10, Corint, 27:23, pe mare; pogorârea Duhului: 10:44-47, 19:1-7, Efes). Luca construiește un paralelism special între călătoriile și procesele lui Isus și Pavel, și un alt paralelism între minunile și cuvântările lui Petru și Pavel, ca să le arate asemănarea în mărimea slujbei apostolice. Important este, de asemenea, paralelismul dintre Pavel și Barnaba, unde Pavel ne face să observăm că în Biserica de atunci coexistau mai multe metode de misiune.

Ștefan este un diacon priceput și la administrare și în predicare. Ca unul ales în echipa de 7 diaconi din Ierusalim, el este un om vorbit de bine, plin de credință și de Duhul Sfânt, de har și putere. Are o predicare clară și curajoasă, de o înțelepciune imbatabilă - biruind în orice

dezbateri. Lucrarea lui este validată prin semne și minuni. În timp ce moare, lovit de pietre, el vede slava lui Dumnezeu și pe Isus la dreapta Tatălui, întâmpinându-l, și se roagă pentru prigonitorii săi. Este posibil ca el să fie omul care l-a impresionat pe Pavel și de la care Pavel a învățat predicarea dinamică, cu care și îl va vesti pe Isus bazat pe argumentele din VT (cf. Fapte 6:5-10; 7: 54-60; acest fel de proclamare a fost folosit și de Petru la Cincizecime și este în mod deosebit preferată de Luca în scrierile sale).

Filip este evanghelistul proiectelor de avangardă. Și el face parte din grupul de 7 diaconi, fiind descris ca un om plin de Duhul Sfânt și înțelepciune, vorbit de bine. Devine cunoscut ca un om al ascultării de Duhul Sfânt, al inițiativelor de avangardă (samaritenii, etiopianul). Este un bun cunoscător al Scripturii și un om cu o exprimare aleasă. A dat importanță egală și familiei și misiunii, ori lucrării în biserică. Și-a educat bine copiii, cele 4 fete, chiar dacă au crescut într-o societate de tip patriarhal, și le-a încurajat să învețe cuvântul lui Dumnezeu, să-l interpreteze, să înțeleagă profețiile, să se pună în slujba lui Dumnezeu. Este primitor de oaspeți, de misionari, profeți, de învățători. Este un evanghelist cu o predicare clară, sănătoasă doctrinar (vezi predicarea din Samaria) pe care Dumnezeu l-a binecuvântat cu semne și minuni de rang apostolic (Fapte 6: 3-6; 8: 5-13; 8:26-40; 21: 9-12).

Barnaba - sau Iosif Barnaba, este omul care îi încurajează lucrători tineri și îi își asumă noi inițiative misionare. Om credincios, bun învățător, bun exemplu, activ în biserică, plin de inițiative bune, Barnaba era de un levit bogat stabilit în Cipru, impresionant la înfățișare (este asemănat cu Jupiter). El este descris ca un om darnic, implicat în slujiri de caritate, cinstit, moral, un bun exemplu urmat de mulți (cf. unii care nu l-au urmat, Anania și Safira). El i-a încurajat pe apostoli să ia în considerație aten proiectele sociale, și-a manifestat deschis încrederea în ei. Este interesat de creșterea și maturizarea tinerilor lucrători creștini, precum și de reabilitarea lor, de integrarea lor, atunci când aveau probleme cu curajul, cu perseverența, cu pregătirea, cu recunoașterea de către ceilalți (cf. Ioan Marcu, Pavel și Tarsis). Bun mediator, curajos, el dovedește un interes constant în dezvoltarea prietenilor, a relațiilor personale prin care îi ajută pe alții. Încurajează bisericile la o viziune nouă asupra lucrării în echipă și în misiune (în biserică din Antiohia Siriei este cunoscut drept om de bine, plin de Duhul Sfânt și de credință, contribuie la completarea echipei pastorale prin chemarea lui Pavel, face parte din prima

echipă misionară). Bun psiholog, vede omul potrivit la locul potrivit, cu o inimă pastorală. Se dovedește om de echipă, atât în Antiohia cât și în misiune. Îi face loc treptat lui Pavel la conducere misiunii și în inițiative. Este un învățător bun, cu argumente, bine pregătit, gata de atitudini drastice: face declarații tăioase, alege adeseori o confruntare „vie”, pe față.

El este un om de principii, gata să și le apere, și gata să formeze altă echipă, atunci când nu s-a înțeles cu Pavel la nevoia de recuperare și încurajare a lui Ioan Marcu (este posibil ca Pavel să fi învățat de la el forța principiilor creștine, ca și de la Anania, cel ce s-a rugat pentru vindecarea lui - ascultarea de Hristos). El a continuat să crească și să reabiliteze tineri misionari. Printre tinerii ajutați de el se numără: Pavel, învățător, misionar și apostol, scriitor de scrisori în Noul Testament, plantator de biserici; Ioan Marcu, secretar apostolic și misionar și evanghelist, purtător de cuvânt și om de legătură. Cu ajutorul lui cresc în credință atât Pavel, un om activ, de prim plan, cât și Ioan Marcu, un om de plan secund, dar un suplinitor de talent (locuitor). Se pare că Barnaba însuși era în stare să adopte ambele roluri, ca parte din metoda sa pedagogică, adică să fie și vioara întâi, dar și omul din plan secund (Fapte 4: 36-37; 9: 26-27; 11: 19-30; 12: 24-25; 13: 1-5, 43-46; 14:1-5; 15:1-2, 35-41).

Petru - pescarul inteligent și hotărât, cu vocație de lider. Avea propria corabie, Luca 5:3-8,9. Era temător de Dumnezeu, inteligent, și era cunoscut pentru reacțiile sale prompte (Lc. 5:8-9). Recunoaște și are îndrăzneala să spună că Isus este Domnul, Mesia, Fiul lui Dumnezeu. Domnul îi dă revelație și înțelegere. Face parte din grupul select al celor trei (Petru, Ioan, Iacov). Era, adesea, purtătorul de cuvânt al celorlalți. Este om de inițiativă (motivator eficient, de exemplu, îi mobilizează pe toți ucenicii când zice: haideți la pescuit!), dar este și ușor de dezamăgit, de descumpănit. A îndrăznit să îl dojenească pe Isus (cf. întrebarea lui Isus „cine m-a atins”, întâmplarea cu vindecarea femeii care avea o hemoragie; la fel, dojana privitoare la moartea lui Isus, în urma mării mărturisiri a lui Petru). Este mereu pregătit de acțiune armată: îl atacă cu sabia pe Malhus, robul marelui preot, gata să-i taie capul. Vine cu Isus până în curtea marelui preot, dar acolo îl trădează. Se teme, se jură, plânge, apoi se întristează. În final, se întoarce la pescuit. Isus îl reabilitează complet, prin harul Său. Rămâne ușor nesigur de el, oscilant, dar generos și umil: un sanguin temperat. Se investește în cei tineri (Ioan Marcu). Are o evanghelie clară, chiar dacă nu atât de sofisticată ca a lui Ioan.

Pavel: rabinul-politician care ajunge un apostol eficient, învățat, gata de jertfă, plin de inițiativă. Este un om îndrăzneț, ambițios, un om de carieră. Critic direct și nemilos al oricărei persoane care nu se ridică la nivelul standardelor proclamate și acceptate de sine, este dominat de ideologie, adesea sacrifică oamenii și salvează principiile. Este curajos, ascultă de revelația dată și se pocăiește, punându-și viața la dispoziția lui Dumnezeu. Independent, el vrea să înțeleagă singur evanghelia și de aceea merge trei ani în Arabia, să mediteze în singurătate. Apoi, se întoarce în Damasc. Aici, consecvent, predică și mărturisește cu convingere că Isus este Hristosul, și va trebui să fugă de teama iudeilor. În Ierusalim nu reușește să-i convingă pe creștini de intențiile sale bune și continuă să-și atragă și mai tare dușmănia iudeilor. Este trimis la Tars. Aici vizitează, probabil, sinagogile locale și crește în părtășia cu credincioșii creștini din regiune. Va pleca din Tars după aproximativ 12 ani (aproape 15 ani de la convertire), chemat de Barnaba la Antiohia ca să devină acolo păstor - învățător în echipa pastorală din Antiohia (al cincilea din echipa de 5 păstori - învățători). E implicat în ajutorare, alături de *Barnaba - încurajatorul apostolilor*. Merge apoi ca misionar, trimis de Duhul și de biserică, și e gata să-și dea viața (Barnaba nu e lovit cu pietre, Pavel, însă, este lăsat aproape mort în Listra). Când vine vorba de principii, echipă și viziune, ține mai mult la viziunea proprie decât la prietenia și recunoștința datorată lui Barnaba, ori înțelegerea necesară în cazul Ioan Marcu. Gata să-l mustre pe Petru, ori să-l contrazică pe Barnaba, să-i mustre pe preoți, să-i învrăjbească pe farisei și iudei, să-l blesteme pe Elima, vrăjitorul, să discute aprins cu iudaizatorii (cf. Galateni).

TEMA METODELOR MISIONARE

Două metode misionare apar în contrast, în Faptele Apostolilor. Una este a lui Pavel, cealaltă este a lui Barnaba. Citiți următoarele rânduri observați caracteristicile misiunii lui Pavel. Ce credeți că este relevant și pentru misiunea contemporană?

a. Pavel pleacă în misiune având încredințare personală, și la îndemnul Duhului Sfânt, în echipă, prin trimiterea bisericii din Antiohia (sub autoritatea bisericii).

b. El merge mai întâi în zone familiare, apropiate, și doar apoi încearcă să viziteze zone mai depărtate (în prima călătorie misionară, sub conducerea lui Barnaba, a mers mai întâi în Cipru, orașul lui Barnaba, apoi în împrejurimile Tarsului, de unde era Pavel).

c. Revizitează bisericile înființate, ține legătura cu noii convertiți, scrie scrisori, ține legătura cu pastorii locali.

d. Urmărește călăuzirea „din mers” a Duhului Sfânt (în a doua călătorie misionară, după revizitare, încearcă două direcții de misiune, dar înțelege opoziția Duhului Sfânt: va sta apoi în Troas până primește viziunea Macedoneanului). S-ar părea că o viziune inițială e bună pentru a te pune la treabă până ce vei primi o nouă viziune de la Dumnezeu, care să o continue și să o completeze pe prima: Pavel pleacă la lucru cu viziunea lui Barnaba, dar în funcție de călăuzirea specifică este gata să o ajusteze „din mers” la o viziune care include Macedonia, Grecia, Roma.

e. Pavel caută să meargă în orașe mari unde există deja sinagogi și iudei, și caută și alte posibile locuri de închinare a prozeliților (de exemplu, Lidia și grupul de rugăciune de pe malul râului). Din orașele mari ale imperiului se putea influența o regiune mai întinsă. Întrebare: ce strategie misionară ai? În ce fel vrei să afectezi un oraș / sat cu evanghelia, prin adaptare specifică la problemele sociale, nevoile spirituale, obiceiurile oamenilor?

f. Pavel merge în echipă: pe lângă colegi și însoțitori, ea cuprinde și tineri creștini care câștigă experiență pe lângă el, ca niște ucenici misionari (Timotei, Ioan Marcu).

g. Pavel cunoaște legile romane (drepturi, obligații, cetățenie) și se folosește de ele.

h. Pavel se adaptează la cultura oamenilor misionați: în Atena predică cu referiri la filosofii greci; în Palestina și Asia mică merge cu Timotei, pe care a insistat să îl circumcidă.

i. Pavel înființează biserici și le organizează (pune păstori, prezbiteri, episcopi). Nu a botezat el însuși pe prea mulți.

j. Pavel se întreține pe sine, cât mai mult posibil, ca să nu fie povară bisericilor de curând înființate și caută sprijinitori financiari doar în bisericile care îl cunosc bine, de mult, și îl prețuiesc. Cu toate acestea, el învață bisericile noi să-și susțină financiar pastorii și învățătorii, precum și lucrarea de evanghelizare și misionarii.

k. Pavel se ocupă de învățarea Scripturii și de creșterea de tineri lucrători („seminarul” din școala lui Tiran, din Efes).

Ca meditație, încercați să comparați metoda misionară a lui Pavel și metoda misionară a lui Isus (lucrarea pământească, în Israel, așa cum se vede din evanghelii), apoi metoda misionară a lui Pavel și cea a lui Barnaba. Ce asemănări și deosebiri observați?

TEMA CONTEXTUALIZĂRII EVANGHELIEI

Cartea Faptele Apostolilor rămâne un model major în probleme de adaptare culturală a bisericii la ieșirea dintr-un context tradițional și intrarea într-un context nou, unde lipsește cunoașterea de Dumnezeu. Conferința de la Ierusalim, predicarea evangheliei în Asia Mică, Macedonia, și Grecia scot la iveală principii importante privitoare la vestirea evangheliei și afectarea (influențarea, modificarea) culturii locale.

1. Puteți identifica etapele de dezvoltare sau creștere a Bisericii din Ierusalim? Dar pentru Biserica din Antiohia?

2. Discutați legătura dintre tema părtășiei la masă în Faptele Apostolilor și mersul înainte al Bisericii.

3. De ce credeți că Luca repetă de trei ori întoarcerea lui Pavel pe drumul Damascului (9, 22, 26)?

4. Studiați diversele tipuri de conflicte misionare care apar în Faptele Apostolilor și precizați soluțiile primite. Sunt ele relevante pentru Biserica noastră? Cazuri concrete: dărnicia și ambiția lui Anania și a Safirei; ajutorarea văduvelor evreilor eleniști și alegerea diaconilor; viziuni diferite de evanghelizare la Pavel și Barnaba.

5. Analizați cuvântarea lui Pavel din Atena (Fapte 19) și observați cum a prezentat el evanghelia acolo. În ce fel a încercat să le explice pe înțeles grecilor mântuirea lui Hristos?

6. Observați contextul conferinței din Fapte 15, dinamica întâlnirii. Priviți la relațiile între apostoli și la autoritatea ierarhică. Analizați principiile hotărârii finale. Alegeți un caz contemporan de controversă evanghelică și discutați în ce fel se pot aplica principiile menționate mai sus.

Împărțirea pe săptămâni a capitolelor din Faptele Apostolilor

Aceste studii scurte pe Faptele Apostolilor își propun să scoată în evidență cum creștinii au experimentat mântuirea lui Hristos ca o mare înnoire în închinare și credință, în misiune. Ne uităm la carte ca la un raport al misiunii de acum 2000 de ani, dar și ca la un exemplu care ne arată ce a pus Dumnezeu la baza acestei misiuni, lucruri care sunt valabile și astăzi.

Septembrie

26, Fapte 1-2, Începutul Bisericii: Un Duh nou, 1:7-8, 2:4, 16-36

Octombrie

3, Fapte 3-4, O mărturie nouă, la Ierusalim, 3:6-8, 4:19-20

10, Fapte 5-6, O slujire dinamică și sfințenie, 5:9-11, 6:3-4

17, Fapte 7, Curaj spiritual și asemănare cu Hristos, 7:51-60

24, Fapte 8-9, Convertiri cu impact: Samaria, Pavel, etiopianul, 8:26-39, 9:4-6

31, Fapte 10, Convertiri în administrație și armată, 10:30-48

Noiembrie

7, Fapte 11-12, Confirmarea dorinței de misiune, 11:18, 25-30, 12:11-17

14, Fapte 13-14, Începutul misiunii între păgâni, în Asia mică, 13:1-5, 14:11-20

21, Fapte 15-16, Începutul misiunii între greci, în Filipi, capitala macedoniei, 15:5-11, 16:12-34

28, Fapte 17-18, Misiunea în capitalele înțelepciunii și comerțului – Atena și Corint, 17:16-32, 18:11-18

Decembrie

5, Fapte 19:1-21:17, Misiune în Efes, capitala idolatriei, 19:8-12, 20:17-35, 21:10-15

12, Fapte 21:18-24, Mărturie în Ierusalim, capitala credinței, 22:21-30, 24:22-27

19, Fapte 25-26, Mărturie în Cesarea, judecată lui Pavel, 25:8-12, 26:24-32

26, Fapte 27-28, Mărturie în Roma, capitala imperiului, 27:33-36, 28:16-31

Partea II: Lectii săptămânale

Septembrie

26, Fapte 1-2, Începutul Bisericii: Un Duh nou, 1:7-8, 2:4, 16-36

Faptele apostolilor este singura carte din Noul Testament în care este descrisă coborârea Duhului Sfânt la Sărbătoarea celor dintâi roade (Cincizecime – la 50 de zile după Paști). Descrierea este frumoasă și amplă. Doar evanghelia lui Ioan mai vorbește despre acest eveniment în puține cuvinte în Ioan 7:38-39, „Cine crede în Mine, din inima lui vor curge râuri de apă vie, cum zice Scriptura. Spunea cuvintele acestea despre Duhul pe care aveau să-L primească cei ce vor crede în El. Căci Duhul Sfânt încă nu fusese dat, fiindcă Isus nu fusese încă proslăvit.” Duhul Sfânt este trimis de Tatăl, fiind promisiunea lui, și vine prin Hristos, fiind revărsat de el (Fapte 1:4,5,8, Fapte 2:17, 33, 38). El înnoiește viața creștinului, fie că este evreu, fie că este dintre celelalte popoare ale lumii, păgâne. El vine doar în urma credinței în Hristos și ne inspiră la lucrări mari, care duc mântuirea lui Dumnezeu în lume și o dezvoltă crescând Împărăția lui Dumnezeu. Trebuie neapărat să trăim fiind plini de Duhul Sfânt, ca să avem impact.

FAPTE 1: O ECHIPĂ COMPLETĂ

Începutul Bisericii nu poate avea loc, într-adevăr, fără câteva condiții: învierea și înălțarea lui Hristos, completarea echipei de 12 apostoli martori ai vieții și lucrării și învățaturii lui Hristos, și coborârea Duhului Sfânt (Fapte 1), care dă putere Bisericii în misiunea ei.

Fără învierea lui Hristos și fără înălțare, nu se vedea victoria completă împotriva păcatului, acceptarea jertfei de pe cruce și glorificarea completă a lui Isus, la dreapta Tatălui. Într-un fel, Faptele Apostolilor reprezintă faptele creștinilor conduși de Isus cel înviat, prin Duhul Sfânt.

Fără o echipă completă de 12 apostoli, era dificil să se înceapă evanghelizarea lui Israel, care în mod istoric, era compus din 12 seminții. Pe de altă parte, lucrul acesta ne arată ce importantă este echipa de lucru. La această echipă, în Fapte se adaugă, în timp și alte echipe: echipa diaconilor, echipele misionarilor, etc. Lucrarea creștină nu se face de unul singur, ci doar în echipă, capul fiind Hristos.

În ce privește venirea (sau revenirea) Duhului Sfânt, era nevoie, de o coborâre clară, în putere, a Duhului Sfânt ca mântuirea să înceapă să fie vestită cu succes. După ce Duhul Domnului s-a retras și și-a

limitat acțiunea în om, după căderea în păcat, iar viața omului s-a scurtat (Geneza 6:3), și după ce slava Domnului a părăsit templul și Ierusalimul idolatru (Ezechiel 11:23), nu se putea vorbi despre mântuire, dacă Duhul Sfânt nu venea din nou între oameni.

Între înviere și înălțare, ucenicii au continuat să se întâlnească cu Isus și au participat la masă împreună (acesta este contextul întrebărilor din Fapte 1:6-8, când erau strânși împreună). Domnul nu le-a răspuns la toate întrebările, ci i-a asigurat doar că există răspuns la toate și că toate răspunsurile sunt în mâna lui Dumnezeu Tatăl. Și noi ar trebui să fim liniștiți că toate acestea sunt pe mâini bune. Domnul Isus a hotărât un alt program pentru noi: să vestim și să trăim evanghelia. Cei de atunci, au fost sfătuiți să nu înceapă nimic înainte de venirea Duhului Sfânt, și ei au ascultat. Și pentru noi principiul rămâne același – toate inițiativele de evanghelizare să le facem prin puterea și curăția Duhului Sfânt.

FAPTE 2: UN DUH NOU

În Fapte 2 vedem descrierea detaliată a coborârii Duhului Sfânt peste credincioșii din Ierusalim.

Această coborâre a Duhului Sfânt este, de fapt, o trimitere făgăduită de Tatăl, pe care ucenicii au așteptat-o în Ierusalim, și pe care Isus le-a anunțat-o, precum și o revărsare sau „turnare” făcută de Isus Hristos, Fiul glorificat, din ceruri (2:33). Ea a avut semne speciale din care unele s-au repetat în anumite situații esențiale, ca să se înțeleagă de către toți, în primul rând de către apostoli, în ce direcție trebuie să meargă mai departe creșterea Bisericii, cum ar fi evanghelizarea celor semi-păgâni – din Samaria, Fapte 8; evanghelizarea păgânilor și a rudelor lor – cum este cazul centurionul Corneliu, Fapte 10-12; sau recuperarea celor cu învățătură incompletă ori greșită – cum au fost ucenicii lui Ioan Botezătorul, în Fapte 19:1-7.

Venirea și plinătatea Duhului a fost interpretată greșit de cei necredincioși și luată în râs, la început, ca o formă de beție. Bucuria celor credincioși care au trăit această minune în Ierusalim a fost însă foarte mare și ei au fost în stare să vestească evanghelia în limbile tuturor veniți la Ierusalim cu ocazia Cincizecimii. În mod special, Dumnezeu a făcut să se întâmple așa ca toți iudeii și prozeliții veniți la sărbătoare, vreo 500,000 sau mai mulți, să poată auzi despre Hristos și despre venirea mântuirii, prin El. Petru a predicat tuturor celor prezenți în evreiește, în Fapte 2, dar atenția lor fusese deja captată de mesaje scurte și pline de laudă ale ucenicilor care vorbeau în dialectele proprii ale vizitatorilor (așa spune Scriptura în Fapte 2:6).

Venirea Duhului Sfânt – și deci, și nașterea din nou, sunt promise tuturor celor care cred în Numele lui Isus Hristos (Mesia) și se pocăiesc (2:38-39). Pocăința și botezul în Numele lui Isus (Nume divin, Numele Sfintei Treimi) se face spre iertarea păcatelor și arată dorința clară de un nou început în viață. Atunci se primește și darul Duhului Sfânt, adică nașterea din nou și darurile noii vieți spirituale. Pocăința și credința în Hristos sunt absolut necesare pentru primirea Duhului Sfânt, dar botezul în apă este un semn al înnoirii vieții prin Hristos. Sutașul Corneliu și familia lui au primit Duhul când au crezut, înainte de a fi botezați în apă (Fapte 10:43-48). Duhul nu vine peste nimeni dacă nu credem mai întâi în Numele lui Isus Hristos, ca Mesia divin, salvator și ca Domn (Fapte 19:1-7).

Ești gata să trăiești prin Duhul Sfânt? Ești gata să ascuți de El, de îndemnul și călăuzirea lui, de muștrările lui? Duhul Sfânt este puternic și bogat în har, și este suficient pentru înnoirea spirituală a credincioșilor din toată istoria (Fapte 2:39). Suntem chemați să trăim și să slujim Domnului într-un Duh nou, în ascultare, sfințenie și putere, într-un nou legământ, al lui Hristos (Romani 7:6).

APLICAȚII:

De ce lucrarea în echipă este importantă pentru creștini? Ce echipe vedeți în Faptele apostolilor?

Care au fost condițiile pentru coborârea Duhului Sfânt?

Ce le-a spus Isus ucenicilor despre misiunea lor în lume? Ce le-au spus îngerii atunci când Isus s-a înălțat la cer?

Care au fost semnele coborârii Duhului în Fapte 2? Care din ele s-au repetat în cazul pocăinței lui Corneliu (Fapte 10)? Dar în cazul celor întorși la Dumnezeu, în Samaria (Fapte 8)? Dar în cazul celor aproximativ 12 ucenici ai lui Ioan (Fapte 19)?

Care sunt lucrările esențiale ale Duhului Sfânt, în ce privește pornirea și organizarea misiunii și lucrărilor Bisericii?

Cum vezi lucrarea Duhului Sfânt în viața ta personală, în familia ta, în participarea ta la viața și misiunea (lucrările) Bisericii? Te bazezi pe această făgăduință a lui Dumnezeu?

Octombrie

3, Fapte 3-4, O mărturie nouă, la Ierusalim, 3:6-8, 4:19-20

Ierusalimul de atunci, cetatea învierii și înălțării lui Isus, a devenit Ierusalimul mărturiei creștine. Mărturia aceasta nu s-a schimbat. O Biserică vie în închinare, eficientă în evanghelizare, și bucuroasă de un nou început, va proclama aceeași evanghelie ca cea a Scripturii, ca cea din primul secol. Oare cum ar trebui evanghelia explicată și prezentată, ca să fie înțeleasă într-adevăr ca pe o veste bună, în secolul 21? Fapte 3 și 4 vorbesc despre o minunată vindecare în Numele lui Isus, a unui om paralizat, dar mai ales despre cum Biserica a mărturisit mântuirea lui Hristos în tot Ierusalimul, în ciuda persecuției. Noi trebuie să predicăm evanghelia curată, iar Domnul o va sprijini cu semnele îngăduite de El, chiar în condițiile unei opoziții perseverente.

FAPTE 3: O VINDECARE CU IMPACT

Capitolul 3 vorbește despre o minunată vindecare în Numele lui Isus, a unui om paralizat și la mărturia pe care au dat-o creștinii cu această ocazie.

Mărturia nouă nu se referă la religiozitatea sau puterea omenească, ci la Isus și mântuirea adusă de El (3:12). De fapt, la Dumnezeu lui Israel care își arată gloria în Isus Hristos, Domnul vieții (3:13-16). Una din cele mai clare, dar și cele mai frumoase declarații despre misiunea Bisericii o găsim în 3:19-21. Vestim, deci, pocăința (schimbarea minții, a valorilor), întoarcerea la Dumnezeu, ștergerea sau îndepărtarea păcatelor, care vor fi urmate de a doua venire a lui Hristos, pentru re-așezarea tuturor lucrurilor. Isus este cel rânduit de Dumnezeu să domnească, cel care acum este găzduit în ceruri, dar va veni să stăpânească pământul – și, de aici, întreg universul, conform profețiilor pe care le-a inspirat Dumnezeu în Scriptură.

Aceasta este vestea bună pe care Dumnezeu le-a trimis-o iudeilor, mai întâi, dar apoi tuturor neamurilor (3:25-26). Această veste bună, această mărturie a fost susținută de Dumnezeu prin vindecarea omului paralizat care cerșea la poarta Templului.

Cuvintele lui Petru au lăsat o moștenire foarte importantă. Rămâne în istorie declarația lui din Fapte 3:6. „Argint și aur n-am; dar ce am, îți dau: în Numele lui Isus Hristos din Nazaret, scoală-te și umblă!”. Ideea nu este că orice evanghelizare începe cu o vindecare, dar că ar trebui să avem ceva de dat oamenilor în nevoie, în numele lui Hristos. Spunând acestea, ne gândim la încurajare, amabilitate, bunătate,

ajutor, îngăduință. Evanghelizarea nu începe cu pretenții, ci cu manifestarea bunătății și ajutorului lui Dumnezeu, a harului.

În cuvântarea sa, Petru este și patriotic și muștrător. El le arată că promisiunile date lui Avraam, Isaac și Iacov, precum și lui Moise, se împlinesc în Hristos, dar și îi ceartă pentru necredință. Îndemnul său din 3:19, „Pocățiți-vă, dar, și întoarceți-vă la Dumnezeu, pentru ca să vi se șteargă păcatele, ca să vină de la Domnul vremurile de înviore” a fost foarte adevărat pentru evrei. Pentru cei ce nu s-au pocăit au venit, de fapt, vremuri dificile, iar Ierusalimul și Templul au căzut în anul 70 AD. Este adevărat și pentru noi, însă. Domnul aduce înviore spirituală și binecuvântări, dimpreună cu încercări, în viața oricui se întoarce la El cu credință.

Predica lui Petru se aseamănă destul de mult cu predicile lui Isus. El admite, astfel, în 3:17, că iudeii l-au condamnat la moarte pe Isus din neștiință. Predica lui Petru este un bun mod de a vesti evanghelia către evrei, pentru că le arată că Isus este adevăratul și veșnicul Mesia.

FAPTE 4: O MĂRTURIE CU IMPACT

Capitolul 4 arată cum Biserica a mărturisit mântuirea lui Hristos în tot Ierusalimul, întregii conduceri din capitala Iudeii.

Da, Biserica s-a rugat ca Domnul să binecuvinteze evanghelia, Cuvântul, și să îl întărească sau să îl susțină prin semne și minuni (4:29-30). Biserica adevărată nu a vestit niciodată minunile, pentru ele înseși, ci le-a cerut de la Dumnezeu, ca ajutor în viață, sau ca sprijin în mărturia Cuvântului.

Reacția conducătorilor este descrisă bine în Fapte 4. Ei erau necăjiți că apostolii învățau oamenii din popor și vesteau învierea din morți, prin Isus Hristos. Nu li se părea acceptabil ca apostolii să aibă o asemenea influență și nu erau pregătiți să accepte că prin credință în Isus, toți oamenii pot avea parte de înviere. Mesajul era prea revoluționar.

Petru este plin de Duhul Sfânt și face declarații demne de ținut minte. Astfel, el zice că „în nimeni altul nu este mântuire, decât în numele lui Hristos” (4:10-12). Doar în Hristos este posibilă mântuirea, doar el este mijlocitorul între om și Dumnezeu (1Timotei 2:5). În alt exemplu, el spune că se cade să mărturisim cu putere credința în Hristos deoarece „este drept să ascultăm de Dumnezeu, iar nu de oameni” (4:19-20).

Rugăciunea frumoasă a Bisericii, pentru întărirea acestei mărturii este prezentă în 4:23-32. Ea trebuie citită cu atenție, ca să o luăm ca model pentru rugăciunile noastre, ca Biserică.

Mărturia Cuvântului este continuată de o mărturie de acțiune socială, foarte frumoasă, începută de Barnaba, un credincios din neam levitic, care își vinde parte din averi și îi ajută pe creștinii săraci (4:33-37). Să nu uităm că tot Barnaba va deveni păstorul principal din Antiochia și cel care va merge în prima călătorie misionară a Bisericii, împreună cu Pavel, în Fapte 13.

APLICAȚII:

Ce sublinieri ale lui Petru ar trebuie să fie și în centrul mărturisirii noastre de creștin, când spunem cuiva evanghelia?

Trebuie comunicarea evangheliei să înceapă cu judecată sau cu bunăvoință și har? De ce?

Ce loc au minunile în mărturia Bisericii?

Ce răspunsuri putem da celor care spun că sunt mai multe căi spre Dumnezeu, nu doar Hristos?

Evanghelia trebuie spusă cu politețe și cu încredere că Duhul Sfânt ne dă înțelepciune. Nu trebuie spusă cu aroganță, dar cu curaj, pentru că este drept să ascultăm de Dumnezeu, mai mult decât de oameni. Credeți că acest principiu poate fi învinuit de prozelitism?

Roagă-te ca Domnul să îți dea și ție personal, ocazii de a vești evanghelia.

10, Fapte 5-6, O slujire dinamică și sfântă, 5:9-11, 6:3-4

Slujirile în Biserică au devenit curând variate, dinamice. Părea de la sine înțeles că orice activitate în Biserică trebuie adusă pe temelia unei vieți sfinte, pe temelia curajului mărturiei și pe dedicare. Într-un fel, aceste două capitole ne aduc aminte de poporul Israel, în pustiul Sinai și pe drumul Exodului, sub conducerea lui Moise, Aaron și Iosua. În Fapte 5 învățăm despre dărnicie și cinste prin întâmplarea cu cei doi soți Anania și Safira, apoi despre mărturie și izbăvirea Domnului în persecuție (Ioan și Petru). În Fapte 6 vedem nevoia de soluții spirituale practice, în situațiile de neînțelegere sau de criză care pot apărea în Biserică.

NEVOIA DE SFINȚENIE

Exemplul dărnicii lui Barnaba, din Fapte 4:33-37, a fost urmat de mai mulți credincioși. El era un om bun și influent, un levit învățat, bun predicator și bun consilier, iar familia lui era din Cipru. Se pare, deci că familia sa avea proprietăți și în Cipru și în Ierusalim. De aceea, el s-a gândit la un moment dat, să vândă un ogor deținut în Ierusalim și să doneze banii Bisericii. Această dărnicie a devenit un model foarte îndrăgit, iar nevoile primilor creștini erau mari, pentru că mulți erau săraci, în Imperiul roman. Anania și Safira sunt doi credincioși din Ierusalim, care aveau o teren și au dorit să fie și ei darnici. Totuși, necinstea s-a strecurat subtil, pentru că au vrut nu doar să fie darnici, dar să pară că sunt și ei la fel de generoși ca Barnaba și dau tot câștigul la Biserică. Această atitudine arăta însă o anumită invidie, dorință de laudă necuvenită, acceptarea minciunii.

Astfel, în secret, ei s-au gândit, să păstreze o parte din preț pentru ei, iar cealaltă parte să o doneze și să pretindă că acela era prețul întreg. Au fost gata să mintă pentru acest lucru, și din păcate, au murit pentru minciuna lor.

Biblia nu ne spune cât au păstrat și cât au donat, sau cât trebuia să păstreze, dar ne spune că nesinceritatea lor a fost gravă. Poate că și noi suntem atrași de acest păcat, dacă dorim și să părem mai buni decât suntem, și să ne lăudăm, să primim mai multă glorie decât merităm.

În acest context, apostolul Petru ajunge, în mod neașteptat, un judecător sever al fraților săi, Anania și Safira, dar bazat pe inspirația Duhului Sfânt. El îi ceartă aspru după ce îi confruntă cu păcatul lor, și îi mustră că au dorit să mintă pe Duhul Sfânt. Pedepsa dată este moartea pe loc, și ne aduce aminte de poftele și nesinceritatea lui Acan, din Vechiul Testament (Iosua 7). Să nu mințim pe Duhul Sfânt

și să nu căutăm glorie omenească în Biserică. Să slujim după posibilități și nevoi, cu toată bucuria și sfințenia. Dărnicia este foarte importantă, dar nu mărimea darului, ci bucuria inimii și sinceritatea dăruirii contează. Nu există reguli despre mărimea dărnicii, în Noul Testament, dar există despre sinceritate și sfințenie. Să fim atenți, deci.

GREUTĂȚILE MĂRTURIEI

În urma acestor întâmplări, numărul celor ce începeau să creadă a devenit tot mai mare (5:14), dar, în același timp, erau și mulți care stăteau deoparte, pentru că le era teamă (5:13). Era o teamă sinceră de Dumnezeu, sau era o teamă că, fiind și ei necinstiți, ar putea să fie pedepsiți în vreun fel, dacă devin creștini și intră în Biserică?

Dumnezeu a lăsat să se întâmple vindecări și minuni ca în vremea lui Hristos (5:15-16). În timp ce mulți erau plini de admirație, capitolul 5 se încheie cu persecuția venită de la autoritățile invidioase (5:17, 33). O mărturie bună și curajoasă, atrage adeseori și o împotrivire pe măsură (5:12-42).

Domnul însă are resurse speciale pentru asemenea vremuri. În Fapte 5, El și-a trimis îngerul să îi scape pe apostolii întemnițați și i-a trimis să predice în continuare evanghelia. Nu întotdeauna au loc asemenea izbăviri în viața creștinilor persecutați, dar Dumnezeu își onorează mereu Cuvântul, mărturia lui Hristos, și lucrarea Duhului Sfânt. Aici începe aventura vieții fiecărui credincios și putem fi siguri de un lucru: prezența Domnului este plină de putere, iar El își va glorifica lucrarea mântuirii întotdeauna.

În final, în fața persecutorilor, apostolii aduc o mărturie foarte frumoasă (5:29-32), care ar fi bine să fie și mărturia noastră. Dumnezeu care a lucrat în istorie, l-a confirmat pe Hristos ca Domn și Mântuitor, prin înviere și înălțare, și dăruiește prin El pocăința și iertarea păcatelor. Mărturia apostolilor este cu noi (Noul Testament) și, la fel, și prezența, puterea și lucrarea Duhului Sfânt.

Pentru cei care doresc să fie mai neutri și obiectivi, mărturia rabinului Gamaliel, în ședința sinedriului, este importantă (5:34-40). Multe mișcări sociale și teologice au existat și vor mai fi în istorie. Mulți lideri vor veni cu multe promisiuni. Ei vor trece, iar mișcărilor lor se vor destrăma, însă evanghelia va rămâne. Cine se împotrivesc lui Hristos se va trezi că luptă chiar împotriva lui Dumnezeu.

REZOLVAREA NEÎNȚELEGERILOR

Al doilea mare eveniment din acest început glorios al Bisericii este rezolvarea neînțelegerilor și organizarea Bisericii prin alegerea diaconi de caracter (cap. 6). Dumnezeu nu a lăsat o anume organizare

detaliată, pentru Biserică, ci numai linii generale. El ne-a lăsat ca în funcție de nevoi, și cu înțelepciunea Duhului Sfânt, să desemnăm noi slujiri și slujitori după cum este nevoie. Astfel, deși nu sunt numiți „diaconi”, Biserica alege aici 7 slujitori de tip diaconi, care să aibă grijă de ajutoare, de neînțelegeri sociale și, bineînțeles, să predice cuvântul. Ne atrage atenția lista de calități necesare: șapte bărbați, vorbiți de bine, plini de Duhul Sfânt și înțelepciune, ordinați în slujbă de către Biserică. În Noul Testament apare și cuvântul „diaconiță”, dar aici nu au fost aleși decât 7 bărbați. Este interesant că deși este vorba de administrarea unor ajutoare, între calități apare plinătatea Duhului și înțelepciunea, iar Ștefan este un evanghelist excelent. Este important, deci, ca în orice slujire a Bisericii să fie oameni spirituali și de caracter. Desigur, aici poate interveni o întrebare: care sunt trăsăturile unui om spiritual și de caracter? Rugăciunea, bunătatea? Respectul, seriozitatea? Părtășia, citirea Scripturii? Sensibilitatea, hărnicia? Curăția, fidelitatea? În același timp, observăm încă o calitate a apostolilor: ei au ales diaconi dintre evreii de limbă greacă. Toți diaconii aleși să rezolve aceste probleme, poartă nume de greci. Nu au pus responsabili din alte grupuri, ci chiar din grupul de oameni nedreptățiți, astfel încât în Biserică să fie cât mai multă transparență și cât mai multă responsabilitate.

Cu aceea ocazie, nu doar s-a inventat alegerea de diaconi, dar s-a definit mai bine și slujirea apostolică. Apostolii și-au dat seama că natura mărturisitoare sau proclamatoare a slujirii lor trebuie să fie prioritară. Ei se vor dedica rugăciunii și vestirii cuvântului, iar milostenia și slujirile sociale vor fi preluate de alții. Este interesant că ei sunt cei ce pornesc noua organizare, dar că ei prezintă viziunea către adunare, și cu toții votează apoi propunerea lor. Decizii fără consultare și fără vot în plen, nu ar trebui să existe în Biserică. Modelul din Fapte 6 este un model foarte bun.

Pe urmă, de ce cred apostolii că sunt importante rugăciunea și vestirea evangheliei? Prima ne menține în legătură cu Domnul, prin Duhul, cu smerenie și consecvență. Cea de a doua este slujirea către lume, continuând trimiterea dată de Hristos. În ambele este nevoie de oameni sfinți și dedicați, oameni de caracter, care să dea tonul și să dea învățătură.

APLICAȚII:

În câte feluri se poate arăta necinstea sau nedreptatea și în Bisericile de azi și cum ne putem feri de aceste neajunsuri și defecte omenești?

A fost viabilă pe termen lung soluția vinderii averilor și dăruirea fondurilor către Biserică (apostoli)? Ar fi practică și astăzi?

Ce contează la Dumnezeu: mărimea darului sau curăția inimii și bucuria dărniceii? Verifică propria dărnicie!

Care au fost condițiile puse în Fapte 5 pentru slujirea diaconală din Biserica primară? Sunt toate aplicabile astăzi? Ce fel de diaconate avem astăzi în Biserică, pe ce domenii? Ce roluri pot avea bărbații și femeile în slujirile diaconale?

De ce slujirile pastorale trebuie să fie axate pe rugăciune și vestirea Cuvântului?

În ce fel de slujire ești implicat sau implicată în viața Bisericii tale, în care ești membru (sau membră)?

17, Fapte 7, Curaj spiritual și asemănare cu Hristos, 7:51-60

Între timp, persecuția împotriva creștinilor s-a întetit prin avertizări, bătăi și închisoare, și s-a ajuns chiar la uciderea lor. Avem trei trepte sau relatări despre primele persecuții în Faptele Apostolilor, la începutul Bisericii: 1:12-4:23, apoi 4:24-5:42 și în final, 6:1-8:4. Aici, în Fapte 7, Ștefan, care era un iudeu creștin din diaspora și avea un nume grecesc (Ștefan înseamnă „cunună”), se confruntă cu niște iudei naționaliști, veniți și ei din lumea greacă. Aceștia se strânseseră într-o singagogă foarte activă, numit sinagoga robilor eliberați sau a „izbăviților”. Ei s-au ridicat împotriva lui Ștefan și l-au acuzat că le strică credința și identitatea națională. De multe ori în istorie, creștinii au fost acuzați că strică obiecturile și tradițiile locului. De fapt, întâlnirea cu Hristos ne ajută să devenim oameni adevărați, cu o viață nouă, și de abia atunci vorbim despre o bună, și nouă, identitate națională. În asemenea situații, avem nevoie de un caracter frumos sfânt, și de curaj de a spune adevărul lui Hristos, în dragoste.

CURAJUL ESTE O FORMĂ A PLINĂȚĂȚII DE DUH

Ștefan, deși era ales diacon, este în stare să predice cu aceeași putere și în același duh cu Petru, care era apostol. Așadar, slujirea ține de chemare și dedicare, dar darurile pot fi destul de bogate, peste necesarul specific slujirii. Predica lui Ștefan din Fapte 7 se aseamănă în detalii și prezentarea evangheliei cu predica lui Petru din Fapte 2. Aceasta arată, de asemenea, că toți aveau aceeași evanghelie. Se observă și faptul că Petru și ceilalți apostoli a fost buni învățători și transmis ucenicilor clar mesajul despre Hristos. Iată de ce este nevoie în Biserică de o învățătură bună: ca evanghelia să fie vestită bine, corect, și cu putere.

Ștefan le spune iudeilor naționaliști că Hristos, Mesia, a fost vestit de profeți, a venit să mântuiască un Israel încăpățânat și neascultător de Dumnezeu și, deși a fost condamnat la moarte pe cruce, El a fost jertfa de ispășire a mântuirii lui Dumnezeu. El a fost confirmat prin înviere și înălțare la dreapta Tatălui, și acolo domnește etern ca Rege și Mijlocitor.

Cel dintâi martir creștin din istorie, Ștefan, ne învață că Hristos este Fiul lui Dumnezeu, că merită toată închinarea, că merită să îți dai și viața pentru El, pentru că El este Mântuitorul. Adevărul, măreția și puterea acestui mesaj trebuie să fie prezente și în viața noastră.

Nu toți creștinii ajung să treacă prin astfel de dificultăți, dar toți trebuie să îi sprijinească pe cei ce trec prin persecuție, și să dea o mărturie frumoasă, plină de Duhul Sfânt și de înțelepciune.

Istoria Bisericii ne învață că împărăția lui Hristos se construiește înăuntrul nostru, în comunitatea Bisericii, se răspândește în lume și este predicată cu îndrăzneală. Noi suntem chemați să slujim pe Domnul și să vestim evanghelia, spre gloria lui Dumnezeu, dar nu este realist să credem că Împărăția lui Hristos va cuprinde și va restaura întreaga lume, cu succes, înainte de venirea lui Hristos. Ești pregătit să faci față nedreptăților lumii și să predici o credință adevărată în Hristos cel viu și înălțat, până ce Domnul va veni?

CARACTERUL BUN ESTE IMPORTANT ÎN VIAȚA ȘI MĂRTURIA CREȘTINULUI

Privește la calitățile lui Ștefan. Știm deja, din Fapte 6, că era plin de Duhul Sfânt, de înțelepciune, și că avea o mărturie bună. Din cuvântul său de apărare vedem acum că știa Scriptura foarte bine. Apoi, vedem că a cunoscut și calitățile și defectele poporului său: neascultarea lor, încăpățânarea, idolatria (7:51-52). Apoi, a arătat că înțelege bine lucrarea lui Dumnezeu în istorie și că, de asemenea, înțelege voia lui Dumnezeu, precum și caracterul lui Dumnezeu.

Vestind evanghelia și fiind amenințat cu moartea, el, în asemănare cu Hristos, și-a încredințat Duhul în mâna lui Dumnezeu (7:59). Tot în asemănare cu Hristos, a rostit o rugăciune de iertare pentru poporul său, nu una de condamnare (7:60). Toate ne arată că a avut parte și el, de mare onoare și glorie din partea lui Dumnezeu. Domnul Isus Hristos însuși a stat în picioare, la dreapta lui Dumnezeu Tatăl, când Ștefan a murit, ca să îl primească pe slujitorul său (7:55-56).

Avem nevoie de o viață de slujire și de citire a Scripturii, ca în momente critice să dăm, prin plinătatea Duhului Sfânt, o mărturie bună despre mântuire și despre credința în Hristos.

APLICAȚII:

Cum te ajută istoria lui Israel, din Biblie, să înțelegi mântuirea lui Dumnezeu prin Hristos, așa cum o prezintă Petru și Ștefan?

La cinci capitole distanță de Rusalii, Ștefan este un creștin plin de Duhul Sfânt și are o mărturie deosebită. Ce calități deosebite are Ștefan, care arată un caracter frumos de creștin?

De ce este importantă plinătatea Duhului în viața și mărturia creștină?

De ce Ștefan ar putea fi numit un om curajos? Credeți că la aceasta se referă și Apocalipsa 21:8. „ ... cât despre fricoși, necredincioși, scârboși, ucigași, curvari, vrăjitori, închinătorii la idoli și toți mincinoșii, partea lor este în iazul care arde cu foc și cu pucioasă, adică moartea a doua”?

Care este siguranța lui Ștefan cu privire la momentele morții sale (duhul său, destinația sa)? Putem și noi avea această siguranță?

Ce mărturie îi dă Dumnezeu lui Ștefan, ca onoare pentru mărturia lui Ștefan? Cum este descrisă moartea lui în 7:60?

De ce preoții (7:1) și ceilalți l-au acuzat pe Ștefan? De ce l-au condamnat la moarte (54, 57-58)?

Ce ne spune Fapte 7:58 despre caracterul lui Saul, înainte de pocăința sa? Ce ne spune lucrul acesta despre puterea lui Dumnezeu de a schimba caracterul omenesc?

Cum poate Dumnezeu să înnoiască moștenirea unui popor? Este adevărat că se schimbă obiceiurile și caracterul, atunci când oamenii devin credincioși? Este posibil lucrul acesta și pentru români?

4, Fapte 8-9, Convertiri cu impact: samaritenii, famenul etiopian, Saul, 8:26-39, 9:4-6

Convertirile din Fapte 8-9 sunt convertiri cu mare impact și se referă la transformarea unor oameni de la extremele societății. Pe ansamblu, în Fapte Apostolilor 8-12 este vorba despre continuarea misiunii dincolo de Ierusalim, între păgâni, dar în mod special cazurile din Fapte 8-9 arată că Dumnezeu este gata să schimbe viața unor oameni considerați cazuri fără speranță, imposibil de ajutat.

Astfel, samaritenii se întorc la Dumnezeu, deși aveau numeroase probleme cu magia și vrăjitoria. După ei, vine la credință un ministru etiopian foarte exotic (famen, adică eunuc, bărbat castrat, care era foarte bogat, cu o funcție mare în statul etiopian), și care fusese într-o vizită la Ierusalim. El nu înțelegea evanghelia, dar Filip i-a explicat-o, iar el s-a botezat plin de bucurie. În final, se întoarce la Hristos și este chemat la evanghelie și misiune marele fariseu persecutor al creștinilor, pe nume Saul.

Toți aceștia erau oameni la limita acceptabilului. Oameni de factură neașteptată s-au întors la Hristos și au modificat harta credințelor lumii, soarta mântuirii oamenilor. Astfel de convertiri ar trebui să fie așteptarea oricărei Biserici care dorește să se implice în evanghelizarea lumii, convertiri cu impact. Te rogi pentru vestirea evangheliei și întoarcerea tuturor oamenilor, indiferent când de răi sau de ciudați ar fi? Dumnezeu îi poate mântui pe toți, din orice fel de categorie ar fi. Gândește-te la câteva cazuri care par fără speranță în societatea românească, și îndrăznește să te rogi pentru acești oameni.

FAPTE 8: POCĂINȚA SAMARITENILOR ȘI ÎNFRÂNGEREA VRĂJITORILOR

În pocăința samaritenilor se vede bine cum a fost nevoie de apostolii din grupul celor 12, să confirme direcțiile credinței și închinării și să asigure corectitudinea învățaturii. Vedem, în același timp, cum, adeseori, evangheliștii erau cei ce aveau inițiativa și călăuzirea Duhului în evanghelizări (Filip în Ierusalim, Samaria, Azot, etc., Anania și Safira în Efes și Roma, Lidia în Filipi, etc.).

Să vorbești liber cu samaritenii nu era ceva obișnuit pentru că, așa cum se știa, iudeii îi considerau păgani sau apostazi și amestecați cu păgânii. Filip însă, un iudeu grecizat, din diaspora, cum arată numele lui (luat, poate, după numele lui Filip, regele Macedoniei; Filip înseamnă, „iubitor de cai”) este gata să le vestească pe Hristos (8:5). El are o îndrăzneală și un curaj la fel de mari ca Ștefan. Astfel, creștinii din diaspora au fost gata să evanghelizeze și între iudei și între păgâni.

Filip le-a vestit pe Hristos (8:5), samaritenilor, iar Dumnezeu i-a ajutat să fie atenți la evanghelie (8:6), în vreme ce, prin puterea Duhului Sfânt, s-au făcut multe minuni (8:7). Ordinea este foarte importantă aici: mai întâi s-a vestit Cuvântul lui Hristos și ei l-au ascultat, apoi s-au făcut minuni, pentru întărirea mesajului.

Al doilea lucru important este că vestirea evangheliei aici, la păgâni, a dus la o confruntare accentuată cu lumea ocultă și puterile ei. Confruntarea cu Simon, vrăjitorul, ne aduce aminte de confruntarea dintre Moise și vrăjitorii Egiptului. El se autodenumea „Marea Putere” și mulți îl credeau. Nu se știe însă cât de curată a fost credința lui. Mai degrabă a fost cucerit de posibilitatea de a face minuni reale prin Duhul Sfânt – dar nu era gata să creadă cu adevărat.

Și poporul român este atras, în multe părți, mai ales la țară, de lumea ocultă și de vrăji. Întâlnim la români tot felul de vindecători, de ghicitori, de prezicători, de dezlegători sau legători de farmece. Adeseori apar și pe programele tv. Unii sunt șarlatani, pur și simplu, dar alții sunt implicați greu în lumea ocultă. De asemenea, la fel ca în Franța sau alte țări foarte secularizate, oamenii cred mult în puterea zodiacului. Cuvântul Domnului ne avertizează însă clar să ne ferim de astfel de practici.

Nu putem birui însă dacă nu avem o evanghelie curată și dacă nu suntem plini de Duhul Sfânt. Prezența și puterea Duhului vine odată credința în Hristos cel întrupat, jertfit și înviat, atunci când suntem născuți din nou. Darurile și chemările speciale ale Duhului sunt date însă după cum voiește El, nu după insistențele noastre (1 Corinteni 12:11). Este un pericol mare să fii atras de senzațional, dar să nu ai baza vieții noi, prin Hristos și Duhul, bine pusă. Este un mare pericol să vrei să cumperi cu bani, poziții în Biserică sau har de slujire. Judecata lui Simon Petru asupra lui Simon vrăjitorul este foarte aspră, dar foarte dreaptă.

FAPTE 8: FILIP ȘI EVANGHELIZAREA UNUI MINISTRU ETIOPIAN

A doua mare inițiativă de evanghelizare aparține tot lui Filip, la îndemnul Duhului Sfânt. Aceasta este o inițiativă a Duhului, de fapt, pentru că El îl trimite pe Filip la etiopian (8:29), și tot El, îl ia și îl duce, în final, pe Filip, în cetatea Azot, să vestească evanghelia și la alții (8:39).

Noul început din această evanghelizare constă în faptul că etiopienii erau un neam încă mai îndepărtat decât samaritenii (erau înrudiți cu egiptenii), iar acest etiopian era ministru de finanțe, una din cele mai înalte poziții din regat. De asemeni, mai este o premieră: acest etiopian era castrat, un obicei păgân de a asigura funcționari

loiali în împărăție. Probabil că un echivalent apropiat pentru societatea de astăzi, ar fi un om cu identitate sexuală neclară, dar bogat, influent, și cu poziție socială și politică foarte înaltă.

Probabil că Filip nu s-ar fi dus singur, din proprie inițiativă, să îl evanghelizeze. Dar Domnul îl trimite și îl asistă. Observăm din nou ce importantă este capacitatea de a explica Scriptura: nu există o bună evanghelizare fără o cunoaștere bună a Scripturii, fără studiu biblic prealabil. Așadar, studiul biblic este bun pentru hrănire sufletească, pentru maturizare și ca o bună pregătire pentru evanghelizare (2 Timotei 3:16).

Desfășurarea întâlnirii e foarte cunoscută. Duhul îi spune lui Filip să ajungă carul etiopianului bogat, Filip îl ajunge și îl întreabă dacă înțelege ce scrie profetul Isaia, etiopianul îi roagă să îi explice. Înțelegând că Isaia îl vestea pe Hristos, etiopianul crede și cere să fie botezat, chiar pe loc, după care își continuă călătoria plin de bucurie.

FAPTE 9: CONVERTIREA ȘI TRANSFORMAREA LUI SAUL

În Fapte 8:1-4 sunt descrise distrugerile produse de campaniile lui Saul. Una din primele lui victime a fost Ștefan, ucis cu învoirea sau încuviințarea lui Saul. Saul era, astfel, un lider tânăr, cu viitor, dar foarte violent în zelul său pentru Legea de pe Sinai și foarte naționalist. Luca nu lasă nimic neclar: Saul „făcea prăpăd” în Biserică. El pătrundea în case, aresta și întemnița fără judecată, luați cu forța, femei creștine și bărbați creștini (8:1-4, vezi și 9:1-2). Saul încerca să extindă persecuția creștinilor și asupra Damascului.

Pașii întoarcerii și chemării lui Saul sunt destul de ușor de identificat. Pe drumul spre Damasc, el are o viziune impresionantă, de neuitat, și cade de pe cal. O lumină mare îl orbește, toți o văd, dar nu se zărește vreo persoană în ea. Apoi, o voce îi vorbește, a lui Isus cel înviat, toți aud zgomotul, dar numai Saul distinge vocea și mesajul lui Hristos. Isus îl confruntă pe Saul cu acuzația de persecutare a creștinilor și a sa. Isus se identifică astfel cu frații și surorile credincioase. El îi poruncește lui Saul să-și schimbe viața, altfel vor fi consecințe, și îi dă porunca de a merge în Damasc și a aștepta acolo călăuzirea dată de Dumnezeu. Într-un fel, așa cum ucenicii au așteptat în Ierusalim Rusaliile, la fel Pavel așteaptă cu pocăință și speranță, ziua vindecării sale, a botezului său și a chemării vieții sale. De asemenea, ca Iona înăuntrul peștelui, Saul așteaptă trei zile și trei nopți izbăvirea sa, stând fără vedere, în întuneric, în Damasc.

Vindecarea vine prin intermediul unui ucenic numit Anania, care este foarte temător și uimit că Dumnezeu poate să îi mântuiască chiar și pe persecutorii violenți (9:10-14). Prin Anania, Saul primește vindecarea și chemarea Domnului de merge cu evanghelia la neamuri

și la împărații lor, și de a suferi pentru Numele Domnului. Saul începe să predice evanghelia și își atrage mânia iudeilor din Damasc care vor să-lucidă (Galateni 1 spune că a El a plecat în Arabia și după trei ani s-a întors în Damasc și a început să predice cu putere). Ajutat de ucenici, Saul scapă și merge în Ierusalim, dar și aici i se caută moartea. La sfatul apostolilor – și al lui Barnaba, el pleacă acasă, în Tars, unde stă aproape după 7 ani. Apoi, Barnaba îl va căuta și îl va ruga să vină ca pastor tânăr, în Antiochia (Fapte 11:25; Fapte 13:1).

Lucrează Dumnezeu și astăzi la fel, cu noi? Poate El întoarce la sine, cu credință, teroriști și persecutori violenți? Poate Dumnezeu să preia extremele lumii noastre și să le dea harul pocăinței și să binecuvinteze mersul înainte al Bisericii? O Biserică gata de începuturi noi, binecuvântate, va recunoaște că acest lucru este posibil prin puterea lui Dumnezeu. „Așteptați lucruri mari de la Dumnezeu, încercați lucruri mari pentru Dumnezeu”, spunea William Carey, un foarte cunoscut misionar baptist englez care a lucrat mult timp în India în secolul 19.

APLICAȚII:

Cum se prezenta Simon vrăjitorul, pe sine însuși, în fața samaritenilor?

De ce au venit Petru și Ioan în Samaria, după evanghelizarea lui Filip?

Cum îl muștră Petru pe Simon vrăjitorul și care este răspunsul lui?

Cine a fost primul păgan evanghelizat și întors la credință, în Noul Testament?

De ce este nevoie ca cineva să fie gata să explice Biblia, celor ce caută credință?

Poate Dumnezeu să dea speranță și mântuire și celor cu probleme de sănătate sau de imagine foarte mari? Ce avantaje și ce handicap avea etiopianul?

Ce a demonstrat Dumnezeu Bisericii, când i-a schimbat viața lui Saul? Poate Dumnezeu să întoarcă și azi pe împotrivoritori?

Câți ani estimați că a așteptat Saul, după convertire, până a plecat în prima sa călătorie misionară? De ce este nevoie ca Dumnezeu să ne maturizeze o perioadă de timp în școala slujirii și a vieții creștine?

Când vine și de ce vine Duhul Sfânt în viața unui creștin? Vine cumva doar după punerea mâinilor de către apostoli, ca în cazul samaritenilor? Ce spune evanghelistul Luca?

31, Fapte 10, Convertiri în administrație și armată, 10:30-48

Convertirea lui Cornelius este foarte importantă. În principal, este o pagină mare din istoria creștinismului și un prim pas în misiunea către păgâni. Corneliu este un cetățean roman și un militar de carieră, un centurion (căpitan). Ne-am mai întâlnit cu astfel de căpitani, în evanghelii. De exemplu, un centurion roman recunoștea mesianitatea lui Isus, după crucificare: „cu adevărat, acesta a fost Fiul lui Dumnezeu” (Matei 27:54, Marcu 15:39) și „cu adevărat, omul acesta era neprihănit!” (Luca 23:47). Acum un alt căpitan roman, Cornelius, se întoarce la Dumnezeu, el și toată familia lui. Poate fi cineva creștin în forțele armate și în poliție? În forțele de ordine ale unui imperiu ori în forțele sale de ocupație? Desigur. Dumnezeu are un loc special pentru toți și un plan special cu toți.

Petru este apostolul care a fost folosit de Dumnezeu în această ocazie. Mai întâi, observăm că exact între pocăința samaritenilor și muștrarea lui Simon vrăjitorul (Simon Petru contra Simon vrăjitorul), și convertirea lui Corneliu, tot Petru este cel prin care se fac două alte minuni importante (9:32-43). Prima este vindecarea lui Eneas („cel lăudat”, în greacă), un om paralizat vreme de opt ani. Apoi, vine învierea unei creștine darnice și miloase, pe nume Tabita (Dorca, „căprioară”, în ebraică).

Vindecarea lui Eneas ne stărnește un zâmbet, pentru că a existat în istorie și un alt Eneas, din Troia, care a fost fondatorul cetății Roma, ctitorul imperiului Roman. Luca face de multe ori astfel de observații pentru cititorul avizat. Vasăzica, Hristos este soluția pentru refundarea și însănătoșirea imperiului Roman? Isus lucra cu putere prin apostolii săi, în Numele său, așa încât oamenii se întorceau cu credință la Dumnezeu (8:33, 42). În plus, învierea Tabitei a avut loc în cetatea Iope (Jaffa, Jamnia) și, astfel, s-a pregătit terenul pentru viziunea lui Petru din Fapte 10, care are loc tot în Iope.

În final, prin Petru are loc și evanghelizarea lui Cornelius. Dărâmarea prejudecăților în evanghelizare, ascultarea de Dumnezeu și bazarea pe evanghelie și pe Duhul Sfânt, și pe mărturia botezului, sunt principalele învățături aici și ne învață să trăim dinamic.

DĂRÂMAREA PREJUDECĂȚILOR

Aceasta a început odată cu evanghelizarea ministrului etiopian. Atunci un om la limita acceptabilului a primit credința cu bucurie și a dus-o mai departe acasă, în Etiopia. Evanghelizarea etiopianului era cumva mai acceptabilă pentru că avusese loc în aer liber și începuse de la citirea cărții lui Isaia, unde era vestit Mesia (Hristos), Robul

Domnului. Acum un căpitan al armatei romane de ocupație, o urâciune pentru iudei, îi cheamă pe creștini sub acoperișul lui (la îndemnul Domnului), în casa lui – ceea ce era o altă urâciune pentru iudei, ca să le explice credința.

Cine face regulile în privința acceptării sau respingerii oamenilor sau obiceiurilor? Domnul este cel ce face regulile. De aceea, Domnul i-a vorbit lui Cornelius într-un vis, printr-un înger, înainte să vină Petru. Tot Domnul i-a vorbit și lui Petru, într-o viziune repetată de trei ori, ca să înțeleagă cine este curat și cine este necurat înaintea Domnului. Pentru vestirea evangheliei, și păgânii au fost decretați curați de Dumnezeu („Ce a curățat Dumnezeu, tu să nu numești spurcat”, 10:15). Pe deoparte, acest adevăr ne duce cu gândul la regulile de mâncare a căror obligativitate sau anulare le hotărăște doar Dumnezeu. Noi știm, astfel, de la Isus că toate mâncărurile sunt curate (Matei 15:16-20, Marcu 7:14-22, 7:19), deci creștinii nu mai sunt legați de regimurile alimentare din Vechiul Testament. Pe de altă parte, ne spune că Dumnezeu îi poate curăți sufletește pe toți oamenii, ca să poată primi credința în Hristos. Cornelius era un om căutător de Dumnezeu, cucernic și temător de Dumnezeu (10:2), dar creștinii nu erau gata să îl primească pentru că era roman păgân și reprezenta armata de ocupație. În evanghelizare, asemenea obiecții nu au valoare, ci sufletul care îl caută pe Dumnezeu. Cât de deschiși suntem noi la pocăința oamenilor sau dorim, mai bine, ca toți să fie pedepsiți de Dumnezeu pentru păcatele lor?

ASCULTAREA DE DUMNEZEU

Petru înțelege mesajul viziunii întreite, de abia atunci când vin trei trimiși din partea lui Cornelius (doi slujitori și un soldat, Fapte 10:19-20, 11:11). El merge să le vestească evanghelia romanilor și spre surpriza lui, nu doar Corneliu îl aștepta, ci toată familia lui, rudele și chiar prietenii lui. Dumnezeu este mai doritor să mântuiască lumea, decât suntem noi. Petru le atrage atenția că nu este ceva obișnuit la evrei să îi viziteze acasă pe păgâni, dar că el îl ascultă pe Dumnezeu. În timp ce Petru le predica pe Isus și iertarea păcatelor în Numele lui (10:43), ascultătorii au crezut, iar Dumnezeu a lăsat Duhul Sfânt și peste ei ca la început, peste ucenici, în ziua Cincizecimii. Asta însemna o primire completă în Biserică. Dumnezeu face clar acest lucru iar apostolii, prin Petru, îl înțeleg bine.

Dumnezeu folosește semnele de la Rusalii ca să le comunice tuturor, apostolilor și ucenicilor, că și păgânii sunt acceptați la mântuire, în poporul lui Dumnezeu, la egalitate cu evreii. În al doilea rând, se poate observa că Duhul Sfânt nu vine neapărat numai la rugăciunea apostolilor cu punerea mâinilor, ci vine atunci când vrea

Dumnezeu. Iar Dumnezeu vrea așa: Duhul Sfânt și nașterea din nou (de sus, din Duhul) sunt date atunci când cineva crede în jertfa și domnia lui Hristos. Așa a fost și cu ministrul etiopian. Nimeni nu a trebuit să stăruie sau să facă vreun gest sau ritual deosebit. Botezul cu apă vine în mod normal după botezul cu Duhul Sfânt, nu invers. Este mărturia unei conștiințe curățite, iertate. În cazul samaritenilor, a fost nevoie însă de o confirmare apostolică aparte, pentru că acolo avea loc un nou început: evanghelia ieșea din domeniul vestirii către evrei și trecea în perioada evanghelizării păgânilor. Și aici este o confirmare apostolică, chiar mai curajoasă. Vestirea evangheliei în casa romanului Corneliu este făcută de Petru însuși, iar Dumnezeu îl surprinde și pe el. Dumnezeu le-a dat Duhul Sfânt și păgânilor, când au crezut în Mesia al evreilor. Era o binecuvântare completă și o surpriză totală și pentru Petru. Mesia evreilor și credința în El, nu era numai a evreilor, ci era dată tuturor.

APLICAȚII:

Cât de clar este pentru noi că evanghelia trebuie dusă oricărui om, din orice condiție și orice profesie, pentru că în orice condiție, există oameni care îl caută pe Dumnezeu?

Ce grupuri speciale de oameni sunt în jurul nostru, la care ar trebui să ajungem cu evanghelia? Numiți câteva profesii sau etnii (popoare).

Cine este cel ce dorește cel mai mult mântuirea oamenilor? Noi sau Dumnezeu? De ce?

Mai este nevoie și astăzi de semenele speciale ale Cincizecimii (de la Rusalii) ca să înțelegem că Dumnezeu este gata să mântuiască oameni din toate domeniile de viață și toate etniile sau ocupațiile? De ce da și de ce nu?

Care este ordinea corectă pentru evenimentele următoare: primirea Duhului Sfânt, credință în Hristos, pocăință, mântuire, botez cu apă, punerea mâinilor?

Noiembrie

7, Fapte 11-12, Confirmarea dorinței de misiune, 11:18, 25-30, 12:11-17

Fapte 11-12 reprezintă ecourile pe care le-a avut convertirea lui Cornelius în cadrul Bisericii, ce repovestiri și reacții au fost. Uneori lucrurile bune trebuie explicate iar și iar, pentru că nu sunt înțelese din prima. Aceste două capitole ne arată cum s-a transformat Biserica în urma acestor acțiuni ale lui Dumnezeu, cum a învățat să înțeleagă lucrarea lui Dumnezeu și planul lui de misiune. Mersul înainte al evangheliei nu va fi înțeles pe deplin decât în Fapte 15, la conciliul din Ierusalim, și poate chiar mai târziu, când Pavel va ajunge la Roma. Confirmarea direcției inclusiviste a predicării evangheliei, învățarea dragostei de frați și de misiune a avut nevoie de timp.

FAPTE 11: BISERICA ÎNȚELEGE CĂ DUMNEZEU ÎI MÂNTUIEȘTE ȘI PE PĂGÂNI

După ce l-a vizitat și l-a botezat pe Cornelius, Petru s-a întors în Ierusalim. Aici, în loc să îl felicite, frații iudei l-au muștrat pentru că nu și-a păstrat puritatea credinței. Ei l-au acuzat că a intrat într-o casă păgână și a avut părtașie cu ei la masa lor păgână. Și astăzi, ar trebui să ne dam seama că Bisericile și-au format diverse tradiții la care țin când vine vorba de evanghelizare și nu vor să le schimbe.

Luca profită de ocazie și mai prezintă odată viziunea întreită pe care Petru a primit-o de la Domnul pe când era în Ioppe. Fața de masă în care erau diverse feluri de mâncare, necurate în Vechiul Testament, dar curățite acum de Dumnezeu, era o imagine a lumii pe care Dumnezeu o pregătește pentru ascultarea evangheliei. Faptul că s-a repetat de trei ori arată că Dumnezeu a considerat că viziunea este foarte importantă.

Misiunea a fost condusă de la bun început de Duhul Sfânt. Duhul l-a trimis pe Filip la etiopian, Duhul i-a dat viziunea mesei lui Petru și l-a trimis să meargă la Ioppe. Duhul Sfânt ia inițiativa să îi nască din nou pe Corneliu și familia sa, și să le dea semnele de la Cincizecime. Toți creștinii din Ierusalim s-au bucurat când au înțeles că Dumnezeu extinde mântuirea adusă de Hristos și pentru păgâni (11:18).

FAPTE 11: ESTE NEVOIE DE PREGĂTIREA DE NOI EVANGHELIȘTI

Așa cum spune Fapte 11:19, a început să se formeze o diasporă a creștinilor. Mulți au plecat din Ierusalim după prigonirea începută cu uciderea lui Ștefan și au ajuns în Fenicia, Cipru și Antiohia Siriei. Unii au predicat iudeilor din aceste regiuni, dar alții au început să predice și grecilor, iar Domnul le-a dat succes și mulți au crezut (11:20-21).

Începea să se simtă nevoia de noi misionari și evangheliști. Cine vor fi aceștia? Ca răspuns la această întrebare, Barnaba a înțeles că tânărul Saul poate fi un mare viitor evanghelist și s-a dus să îl caute prin Tars. Undeva, Saul își trăia viața de creștin și se întreba, probabil, când îl va mai folosi Dumnezeu, vreodată, dacă îl va mai folosi, pentru că a persecutat Biserica (1 Cor. 15:11). Barnaba, numit și „om bun, plin de Duhul Sfânt și de credință” (11:24) ori „mângâietorul fraților” sau „fiul mângâierii” (4:36), l-a găsit, l-a luat cu sine în Biserica din Antiohia și au participat împreună la lucrările Bisericii vreme de un an. L-a luat chiar și la împărțirea de ajutoare pentru cei din Ierusalim, adică Saul a participat și la muncă de evanghelist și la cea de diacon (11:30). Atunci când Dumnezeu dă har și mulți oameni se întorc la credință, Biserica trebuie să se gândească la creșterea și trimiterea de lucrători. Cei tineri trebuie încurajați și învățați în diversele aspecte ale lucrării, chiar dacă uneori dezamăgesc. Barnaba nu se îngrijește doar de chemarea lui Saul la misiune, de fapt, ci și de chemarea și implicarea pe termen lung a lui Ioan Marcu, nepotul sau vărul său (12:24-25).

FAPTE 12: ÎNCERCĂRILE ȘI CONFIRMĂRILE MISIUNII

Este uimitor că această creștere a Bisericii a continuat cu putere într-o vreme când seria uciderilor de creștini continua. După moartea lui Ștefan, după o vreme, Irod l-a ucis pe apostolul Iacov, fratele lui Ioan, fiii lui Zebedei, și a început să îi tortureze și pe alți creștini. Apoi, văzând că iudeii apreciază măsurile, l-a arestat pe Petru ca să îl ucidă de Paști.

Domnul însă, chiar dacă lasă încercări, trimite și binecuvântări și minuni, ca evanghelia să poată merge înainte. El l-a trimis pe un înger de-al său care l-a scos din cătușele pe Petru, din închisoare și l-a adus în afara cetății. Lui Petru i se părea că are un vis frumos, nu credea că este real ce se întâmplă. Domnul veghează prin îngerii săi, asupra noastră tot timpul. Trebuie remarcat că între timp, Biserica stăruia în rugăciune (12:5). Biserica a știut să se roage cu putere, dar nu a fost pregătită să vadă că Dumnezeu, într-adevăr, l-a scăpat pe Petru. Episodul cu Petru care bătea la ușa bisericii, iar cei dinăuntru nu credeau că este el, este memorabil. Aceasta este o lecție pentru noi. Mereu avem nevoi să învățăm lucruri noi despre puterea Domnului. Merită să mijlocim pentru lucruri mari înaintea Domnului, și să nu fim mirați când El răspunde rugăciunilor noastre.

Moartea și viața sunt amândouă în mâinile Domnului. Aflăm în final că paznicii lui Petru din închisoare au fost condamnați, și însuși regele Irod moare, fiind pedepsit de Dumnezeu cu o boală rapidă, din cauza mândriei. Oamenii fac ce cred ei ca trebuie făcut, dar de

împlinit, se împlinesc planurile lui Dumnezeu. Barnaba și Saul, care veniseră cu ajutoare la Ierusalim, au văzut toate aceste minuni. Dumnezeu confirma creșterea Bisericii și vestirea evangheliei, cu putere.

APLICAȚII:

Oare este în stare Biserica să vadă oportunitățile de evanghelizare și noile chemări ale lui Dumnezeu? În ce direcții credeți că Dumnezeu ne cheamă astăzi la misiune? În ce fel de obiecții și tradiții credeți că ne cramponăm noi?

Ce măsuri a luat Barnaba pentru încurajarea la lucrare a lui Saul (Pavel) și Ioan Marcu? Merită să încurajăm tânăra generație la lucrare?

De ce credeți că i-a fost ușor Bisericii din Ierusalim să se roage pentru Petru, dar i-a fost greu să creadă că Dumnezeu l-a eliberat, cu adevărat? Putem și noi cădea în această greșală?

Mai face și astăzi Dumnezeu eliberări ca în vremurile de atunci?

14, Fapte 13-14, Începutul misiunii între păgâni, în Asia mică, 13:1-5, 14:11-20

Începutul misiunii între păgânii din Asia mică (sudul Turciei de azi) este emoționant pentru că ne arată programul de lucru al unei Biserici ascultătoare de Duhul Sfânt și foarte activă. Totul a început cu Biserica din Antiohia, așa cum se vede în Fapte 13. Ea a fost gata să caute voia Domnului în rugăciune, și să asculte trimiterea Duhului, când au înțeles-o.

FAPTE 13: DIN ANTIOHIA SIRIEI ÎN ANTIOHIA PISIDIEI

Biserica din Antiohia a avut de la bun început o înțelegere bună despre predicarea evangheliei și la evrei și la neamuri. Ei și-au făcut o echipă pastorală cu cinci pastori, de diferite vârste și etnii, s-au rugat și au postit, și au ascultat de glasul Duhului Sfânt, de cuvintele Scripturii, pe care o studiau intens sub organizarea pastorului și apostolului Barnaba. Iată câteva principii majore ale acestei Biserici misionare:

1. Biserica misionară are o echipă variată de păstori, profeți și învățători, de diferite vârste, din care unii se ocupă cu misiunea.
2. Biserica misionară caută viziune din partea Domnului în rugăciune și post.
3. Biserica misionară ascultă de îndemnul Duhului și trimite misionari, în mai multe echipe.
4. Biserica misionară încredințează Domnului echipele de misiune, prin rugăciune și punerea mâinilor și se interesează de ele, în continuare.
5. Biserica misionară are programe diverse și echipe diverse și în cadrul lor îi folosește pe cei chemați la misiune și antrenează pe cei tineri (Barnaba și Pavel și Ioan Marcu, Barnaba și Ioan Marcu, Pavel și Silas și Timotei și Luca, etc.).

În capitolele 13-14 are loc prima călătorie de misiune a lui Pavel, în care a mers împreună cu Barnaba și nepotul lui Barnaba, Ioan Marcu (foarte probabil, autorul evangheliei după Marcu), și au vizitat Ciprul și Asia Mică, casa lui Barnaba și vecinătatea lui Pavel (Tars).

În Cipru se schimbă numele evreiesc al lui Saul, în varianta romană de Pavel (în latină - Paulus, „cel mic”, Fapte 13:9). Luca face un joc de cuvinte, pentru că aici Paulus – evanghelistul (Pavel), îl vizitează pe Sergius Paulus, guvernatorul roman, care devine și el creștin. De

asemenea, remarcabil, Pavel nu doar îl evanghelizează pe Paulus, dar face față cu bine și opoziției constante și agresive a unui magician și filosof iudeu, numit Elimas, care tot încerca să îl devieze pe Sergius Paulus de la credință. Întotdeauna când spui evanghelia, undeva, cumva, vei avea parte de opoziție: fie de intervenții negative, fie în obstacole de organizare, fie prin reacții antagonice de tot felul. Să cerem puterea Duhului Sfânt și paza Domnului, ca să putem face față împotrivrilor. „Cel mic” va deveni „mare” prin puterea Domnului.

Misionarii au plecat din portul cipriot Pafos și s-au dus în Perga, pe malul Asiei Mici. Aici însă au avut o surpriză. Speriat, probabil, de greutățile misiunii și, poate, supărat că a trecut conducerea de la Barnaba la Pavel, Ioan Marcu s-a întors la Ierusalim. Barnaba și Pavel și-au continuat misiunea prin diverse greutăți, dar această părăsire nu i-a făcut o impresie bună lui Pavel, care avea să o țină minte.

În sinagoga din Perga, Pavel a rostit prima sa predică și se observă câteva lucruri comune cu predica lui Ștefan (Fapte 7) și cea a lui Petru (Fapte 2). În toate se observă o recapitulare scurtă a binecuvântărilor lui Dumnezeu pentru Israel, de la Avraam până la David (14:16-22), apoi o discuție a profețiilor și promisiunilor date lui David. Ce este nou la Pavel este că el îl amintește pe Ioan Botezătorul și felul în care l-a prezentat pe Isus, prin botez și mărturie (13:23-25). În 13:38-39, Pavel le spune că prin Isus sunt mântuiți de toate lucrurile de care nu puteau fi iertați prin Legea lui Moise. Predica lui Pavel se încheie cu un citat din Isaia și o avertizare scurtă a iudeilor. Dacă am ține minte predica lui Pavel, nimeni nu s-ar mai întoarce la prevederile Legii, pentru mântuire și iertare, sau viață creștină, așa cum fac mulți din cei ce țin ziua a șaptea sau regimuri alimentare din Vechiul Testament, sau altfel de reguli.

Lucrurile păreau să meargă foarte bine, pentru toți, și aproape toată cetatea voia să audă evanghelia (13:44). Iudeii care nu s-au întors la Hristos, însă, au devenit invidioși pe acest succes, la fel cum a fost și Cain gelos pe Abel. Ei au pornit persecuția cu ajutorul unor conducători locali și a unor femei religioase, cu vază, care nu priveau cu ochi buni predicarea despre Isus (13:50). Pavel declară că, după acest refuz, va începe cu putere evanghelizarea Neamurilor (13:46-47). Versetele următoare, 13:48-49 ne spun un secret, că evanghelia se vestește tuturor, iar toți care „sunt rânduiri” să capete viața veșnică, ajung să creadă. Este greu de înțeles, dar este adevărat.

FAPTE 14: EVANGHELIE ȘI PERSECUȚIE DIN ICONIA, ÎN LISTRA

Fapte 14 cuprinde încheierea prezentării acestei călătorii de evanghelizare și întoarcerea echipei, cu raportul rezultatelor, la Biserica din Antiohia. Această încheiere arată cum, într-adevăr,

evanghelia trece de la evrei, la Neamuri, în Iconia. La început, Pavel și Barnaba au predicat în sinagogă și iudeilor și grecilor (14:1, 3), apoi au fost nevoiți să plece, din cauza persecuției (14:5). În Listra s-a ajuns la o evanghelizare directă a Neamurilor, fără predicare în sinagogă. Un om paralizat a fost vindecat, în timp ce Pavel predica, și păgânii au crezut că Pavel și Barnaba sunt doi zei veniți printre oameni: pe Barnaba l-au crezut Jupiter (Zeus, regele zeilor), iar pe Pavel – Mercur (Hermes, zeul comunicării). Pavel și Barnaba i-au oprit să le aducă jertfe și le-au vestit în schimb pe Hristos (14:15-17). Ovațiile mulțimilor nu sunt însă stabile, ca și la intrarea în Ierusalim a lui Hristos, și curând, fiind întărâțați de unii iudei din Iconia și Antiohia, localnicii au vrut să îl omoare cu pietre pe Pavel (14:19-20). Domnul i-a dat viață, însă, și au plecat mai departe, întorcându-se să îi încurajeze și să-i organizeze pe cei care au crezut în Listra, Iconia și Antiohia.

Întotdeauna este foarte important ca noii credincioși să fie întăriți prin încurajare și prin învățatură, altfel vor cădea ușor în fața ispitelor și a greutăților ce vor veni (14:22-23). Orice Biserică care iubește misiunea și evanghelizarea, trebuie să iubească și studiul Scripturii și încurajarea, și organizarea vieții creștine în slujire, în bună rânduială. Nu este îndeajuns entuziasmul convertirii, trebuie și construcția ulterioară a caracterului și a cunoașterii, a perseverenței.

APLICAȚII:

De ce este important să căutăm călăuzirea Duhului în formularea de ținte misionare? Te-ai rugat vreodată, „Doamne, ajută-mă să înțeleg cum pot mărturisii evanghelia cuiva”?

Cum îi încurajezi pe tineri din Biserică și cum respecti conducerea lucrătorilor mai în vârstă?

Ai fost implicat (implicată) în păstrarea legăturii cu misionarii Bisericii?

În ce feluri am putea să facem față sau să răspundem celor ce își bat joc de credință?

Orice inițiativă de răspândire a evangheliei are parte de un război spiritual. În ce feluri au făcut față Pavel și Barnaba? Cum am putea noi să îi facem față?

Cei botezați de curând au nevoie de studiu biblic și de cunoaștere practică a vieții de slujire, ca să devină membri activi ai Bisericii, creștini maturi. Participi și tu la acest proces? Înveți de la cineva? Înveți pe cineva?

21, Fapte 15-16, Începutul misiunii între greci, în Filipi, 15:5-11, 16:12-34

A doua misiune a lui Pavel are loc în Macedonia și Grecia (Fapte 16). Înainte de această călătorie, frații s-au strâns pentru o importantă conferință (conciliu), în Ierusalim. Conferința a avut loc în anul 49 AD, și a rămas un punct de reper major pentru istoria misiunii între popoarele păgâne, din toate timpurile. Aici vedem care sunt principiile de bază ale misiunii și ale unei Biserici care îndrăgește începuturile noi binecuvântate ale lucrării lui Dumnezeu. Adică, trăiește cu bucurie și curăție esențialul, credința și ascultarea de Dumnezeu și nu vă încărcați cu greutatea pe care Dumnezeu nu le mai cere de la nimeni, chiar dacă ele au fost odată prezente în cerințele Legii de pe Sinai.

FAPTE 15: NOII CONVERTIȚI SE VOR BAZA DOAR PE NOUL LEGĂMÂNT

Problema aceasta i-a frământat mereu pe credincioși. De vreme ce în Vechiul Testament avem vechiul legământ și atât de multe legi bune, date pe Sinai, oare nu ar trebui să fie păzite și de Biserică? Unii iudei credincioși, veniți dintre farisei, au început să dea învățătură că mântuirea depinde de tăierea împrejur și de legile lui Moise (15:1, 5). Pavel și Barnaba s-au opus acestei învățături, dar a fost nevoie de cuvântul apostolilor din Ierusalim ca să se clarifice problema.

Petru și-a spus părerea clar în Fapte 15:7-11. El le-a arătat tuturor că a fost ales de Dumnezeu ca apostol al neamurilor. Astfel, el confirmă că noii convertiți sunt acceptați prin credință, prin har și Dumnezeu mărturisește pentru ei. De aceea, le-a dat și Duhul Sfânt ca la Cincizecime. Așadar, cine le cere mai mult, adică să asculte de Lege, îl ispitește pe Dumnezeu și trece dincolo de harul lui

Dacă s-ar aplica corect aceste învățături apostolice, multe din cerințele suplimentare ale unor credincioși, ar trebui respinse. Nu sunt necesare pentru mântuire, nici tăierea împrejur, nici regimurile alimentare, nici ținerea de sabate, nici taxe și zecuielile, nici liturgiile speciale sau canoanele, ori stăruințele de vreun fel, ci numai credința în Hristos și harul lui Dumnezeu.

Iacov, fratele Domnului, care a devenit credincios după învierea lui Isus, pentru că înainte, toți frații lui Isus nu credeau în El ca Mesia, a acceptat acest sfat și a avut și el o contribuție deosebită. El a propus niște reguli pentru a asigura părtășia între iudei și creștinii veniți din alte popoare (15:13-21). Astfel, cei convertiți dintre păgâni au primit recomandarea să țină seama de trei observații (15:19-20 și în 15:28-29, chiar și 21:25): 1. să se ferească de lucrurile legate de închinarea la idoli, care te poate întina, 2. să evite hrana neigienică (să nu mănânce

sânge și animale sugrumate, atenție nu se spune nimic de animale curate sau necurate), și 3. să se ferească de adulter și imoralitatea de orice fel (o plagă care afecta mult lumea antică, prin divorțuri, imoralitate în temple, relații incestuoase, chiar pedofiliile și relații între aceleași genuri). Pavel, în Galateni 2:10, spune că li s-a recomandat și o a patra măsură, să aibă grijă de cei săraci și că au ținut cont de ea. Practic, acestea toate rămân foarte actuale și astăzi.

FAPTE 16: O MISIUNE CU ECHEPE NOI, ÎN LOCURI NEVIZITATE

Capitolul 15 s-a încheiat cu redactarea și vestirea deciziei de la Ierusalim și cu formarea a două echipe misionare, a lui Barnaba (cu Ioan Marcu) și a lui Pavel (cu Silas, Timotei, Luca, și alții). Biserica de atunci nu a îngăduit formele diferite de misiune (Barnaba creștea lucrători tineri, Pavel urmărea în special extinderea misiunii) și a știut să depășească neînțelegerile (15:36-41). Totuși, în continuare, Luca s-a concentrat mai ales pe misiunea lui Pavel în lumea greco-romană.

A doua călătorie misionară a lui Pavel cuprinde vizitarea bisericilor recent înființate în Asia mică (16:1-8) și evanghelizarea Macedoniei și Greciei (15:9-18:22). Între timp, Barnaba și Marcu se concentrează doar pe vizitarea bisericilor recent înființate (Barnaba voia să îl încurajeze pe Marcu în misiune, și să îl antreneze în mărturie și predicare, în organizarea Bisericii).

În Fapte 16 are loc evanghelizarea cetății Filipi, capitala Macedoniei, unde lucrarea creștină începe prin trei mari evenimente. În primul din ele, Pavel începe prezentarea evangheliei într-un grup de femei care se închinau conduse de Lidia, o vânzătoare de purpură din Tiatira, credincioasă și plină de inițiativă, și în business, și în credință. În al doilea eveniment, Pavel se confruntă cu o sclavă care era stăpânită de un duh de ghicire (a zeului Python, zeul șarpe, zeu al războiului și al ghicitului), care le făcea o publicitate nedorită. Pavel ceartă duhul din ea și o vindecă în Numele lui Hristos, dar proprietarii sclavei se revoltă și îi închid în temniță pe Pavel și Silas. Aici vedem că economia sclavagistă nu era bucuroasă de efectele etice ale evangheliei și uneori, nici economia de astăzi. În al treilea rând, Pavel și Silas au o mărturie excelentă, în închisoare, aducând laude lui Dumnezeu și chiar temnicerul cetății Filipi se convertește.

APLICAȚII:

Cum se înțeleg astăzi cele trei-patru concluzii ale conferinței din Ierusalim? Sunt ele necesare pentru mântuire?

În ce fel exemplul Lidiei poate inspira femeile întreprinzătoare de astăzi? Dar, în general, pe creștinii întreprinzători?

Ce ne comunică conflictul cu sclava dominată de spiritul lui Piton și cu proprietarii ei, despre conflictul posibil dintre evanghelie și comerț (economie)? Ce este de făcut?

De ce în greutăți, este bine să lăudăm numele Domnului, ca Pavel și Silas în temniță, și să nu ne pierdem cu firea?

Discutați în ce fel temnicerul din Filipi și-a arătat pocăința? De ce nu i-a eliberat el pe Pavel și Silas din închisoare?

Cum a arătat Pavel că el știe bine legile și cum le-a folosit în misiune?

28, Fapte 17-18, Misiunea în capitalele înțelepciunii și comerțului – Atena și Corint, 17:16-32, 18:11-18

A doua misiune a lui Pavel cuprinde și capitolele 17-18. În Fapte 18 va începe cea de-a treia misiune, în 18:23, care se va sfârși în 21:33, în momentul arestării lui Pavel în Ierusalim.

FAPTE 17: MISIUNE ÎN TESALONIC ȘI ATENA, CAPITALA ÎNȚELEPCIUNII

Vestirea evangheliei s-a îndreptat spre Macedonia și Grecia, dar și aici, iudeii au început să stârnească oamenii să respingă vestea bună despre Hristos. Într-un fel, se repetă istoria din Asia Mică. Persecuția are, totuși, dublă origine. Pe deoparte, sunt iudeii care încearcă orice mijloace de influențare, din necredință sau chiar invidie (Tesalonic, ca în Perga, Asia Mică), pe de alta, sunt păgânii înșiși care, fie din motive economice și de tradiții culturale, fie politice, ideologice sau filosofice, fie că sunt naționaliști și ușor de stârnit, găsesc motive să se împotrivescă evangheliei (Filipi, Tesalonic, Atena, etc.).

Tesalonic și Bereea, capitala Scripturii

Mesajul evangheliei este același și pentru greci și pentru iudei: Hristos a pățimit pentru noi, spre mântuirea noastră, și a înviat din morți, iar aceste lucruri sunt vestite în profeți, în Vechiul Testament. Trei săptămâni au vestit evanghelia aici Pavel și Sila, dar pocăința a venit mult mai ușor pentru păgâni decât pentru iudei (puțini iudei s-au convertit, însă mulți păgâni, 17:4). Vestirea evangheliei este ca o sabie cu două tăișuri: cine o crede se bucură, cine o respinge, devine vrăjmaș. Iason, un creștin grec din Tesalonic, care i-a găzduit pe Pavel și Sila, a plătit pentru asta, fiind arestat și gata să fie bătut. El a fost eliberat pe cauțiune, în schimbul unei sume de bani. Întrebarea ar fi aceasta: în ce fel, o Biserică misionară, este pregătită să vestească cu respect și politețe, dar curat, evanghelia într-o lume păgână? În ce fel suntem pregătiți pentru adversitate? În ce fel, dorința de o viață mai liniștită, ne face să trecem credința pe un plan secundar? Ce loc are credința și valorile ei pentru noi?

Iudeii din Bereea au rămas vestiți prin caracterizarea lui Luca din Fapte 17:11, pentru că aveau o inimă aleasă și cercetau cu zel scripturile. Și aici, iudei și greci s-au întors la Dumnezeu (multe femei cu vază din cetate, dintre greci), dar în cele din urmă și aici începe persecuția. Luca atrage atenția că în contextul greco-roman, evanghelia se întâlnește cu o nouă realitate. Spre deosebire de lumea iudaică, aici multe femei erau implicate în comerț și în politică (17:12). Ele încep să se pocăiască. Ce rol pot avea au femeile credincioase, în continuare, în viața socială și politică? Dar în

Biserică? Fără îndoială, Dumnezeu vrea să atragă la sine bărbați și femei din toate păturile sociale, cu cariere diverse, oricât de diferite.

Atena, capitala filosofiei

Ca să scape de primejdie, Pavel a fost dus repede în Atena, în vreme ce Timotei și Silas au mai rămas în Bereea o vreme. Aici el explică evanghelia și iudeilor și grecilor, dar vestită a rămas evanghelizarea din Areopag, locul întâlnirilor publice din Atena. Pavel a ținut cont atunci de curiozitatea lor și a apreciat religiozitatea grecilor din Atena, precum și pasiunea lor pentru filosofie (17:21, 22, 28, 30, etc.).

Această dorință de evanghelizare a fost însă motivată și de reacția puternică a lui Pavel față de idolatria cetății. Unii din cei ce au vizitat India sau Singapore, au rămas profund marcați, dincolo de prosperitate, de atmosfera plină de idoli și păgânism în care își desfășoară viața întreaga societate. Oare cum am putea să vestim evanghelia celor plini de o civilizație păgână, sau atee, sau idolatră, astăzi? Cum am putea să ne adresăm lor, apreciindu-le religiozitatea, pasiunea pentru gândire, politețea și curiozitatea, dar spunându-le adevărul lui Hristos? Desigur, cunoscându-le cultura, poezii, artele, științele, fiind în stare să ne raportăm la ele și să le prezentăm (proclamăm) pe Dumnezeu care este Creatorul și Mântuitorul tuturor. În mod deosebit, Pavel a știut cum să le prezinte pe Isus și Învierea sa, adică destinul omului în mântuirea lui Dumnezeu.

Este adevărat că atenienii au crezut că vorbește despre destinul omului sau al familiei, despre un anume soț, Isus, și soția lui, Anastasia (*anastasis* înseamnă înviere). Când au înțeles că este vorba că Isus chiar a înviat din morți, și-au pierdut interesul (grecii nu prețuiau învierea trupului, ci doar viața veșnică în duh, în spirit). Dar merită efortul de a te educa în cultură și politică, dacă doar așa poți să le proclami adevărul lui Hristos și celor învățați. Și merită să înveți și să faci față batjocurii academice, de dragul celor care vor crede și vor fi mântuiți (32-34). Într-adevăr, unii din înțelepții din Atena l-au luat în batjocură pe Pavel.

FAPTE 18: MISIUNE ÎN CORINT, CAPITALA COMERȚULUI

Evanghelizarea corintenilor a ridicat probleme asemănătoare lui Pavel, ca în Atena, dar specific legate de două caracteristici ale zonei. Acestea erau comerțul intens și dorința de muncă și câștig a corintenilor, și problemele mari legate de viața desfrânată din această cetate-port. Cetatea era mândră cu filosofii și oamenii săi politici, și îl aveau drept guvernator pe proconsulul Gallio, fratele filosofului Seneca (Luciu Aeneus Seneca, filosof stoic roman,

preceptor al împăratului Nero). Cu evanghelizarea Corintului și a Ateinei misiunea creștină a ajuns în plină civilizație greco-romană.

Astfel, Pavel caută prieteni credincioși în Corint și îi găsește în familia lui Acuila (evreu) și Priscilla (romană), întreprinzători în construcția de corturi. Adaptarea la cultura de business a vremii aceleia a venit sub forma participării lui Pavel la confecționarea corturilor. El lucra în timpul săptămânii, iar de Sabat, vorbea cu iudeii și grecii și „îi îndupleca”. Aceasta însemna că știa nu doar să proclame evanghelia, ci să le argumenteze și să îi convingă, și să o prezinte apologetic. Desigur, și noi ar trebui să ne antrenăm amândouă privințele. Știi să proclami adevărul de esență al credinței în Isus? La câte întrebări dificile despre credință însă, poți să răspunzi în mod convingător?

Mai apare un detaliu interesant. Când s-au întors ajutoarele lui, Timotei și Sila, din Bereea, Pavel s-a dedicat propovăduirii. Ceea ce altădată au făcut diaconii, lăsându-i pe apostoli să predice și să conducă rugăciunea, în Ierusalim, sunt acum gata să facă pentru Pavel, ajutoarele sale misionare. Este important ca Biserica să aibă slujitori dedicați care folosesc înțelepciunea primită de la Dumnezeu în slujirea la care i-a chemat El.

În aceste condiții, chiar conducătorul sinagogii din Corint se pocăiește, pe nume Crispus (nume grecesc). Pavel se mută în casa unui proslit grec, numit Iustus, ca să facă limpede că evanghelia se îndreaptă spre popoarele păgâne. Cel mai prețios eveniment este însă viziunea din 18:9-10, când Domnul îi spune „Nu te teme; ci vorbește și nu tăcea, căci Eu sunt cu tine; și nimeni nu va pune mâna pe tine, ca să-ți faci rău: vorbește, fiindcă am mult norod în această cetate.” Domnul îl asigură că este sub paza sa, și că este mult de lucru. Încurajarea Domnului contează foarte mult în evanghelizare.

Sfârșitul șederii în Corint este marcat de un conflict la tribunalul grecesc, unde iudeii l-au pârât pe Pavel. În mod interesant, Gallio nu dă curs acuzațiilor lor neadevărate cu privire la misionari, și seamănă parcă, la răspuns, cu felul în care și Pilat i-a tratat pe acuzatorii lui Isus. Luca ne comunică într-un fel că, deși păgâni, acești guvernatori (Sergius Paulus în Creta, Gallion în Corint) erau civilizați și nu respingeau în mod visceral credința. Este posibil ca Teofil, destinatarul celor două cărți ale sale, să fi fost și el din pătura educată a societății greco-romane și astfel de exemple să fi cântărit mult pentru el. În total, Pavel a stat în Corint 1 an și 6 luni, ceea ce nu este puțin, și în tot acest timp i-a învățat pe corinteni Cuvântul lui Dumnezeu.

APLICAȚII:

Care este unul din semnele majore ale unei comunități de credință nobile? Cum este descrisă sinagoga din Bereea?

Este dificil de prezentat evanghelia către cei pasionați de filosofie sau antropologie? Dar celor pasionați de științe exacte? Sau de arte?

Se poate găsi un model de prezentare a evangheliei într-o cultură cu educație înaltă, în predica lui Pavel din Atena? Ce detalii ar avea acest model de evanghelizare?

Care sunt cele două surse de prigoană pentru creștini? Se manifestă ele și astăzi? Cum?

Cum ne putem echipa sufletește ca să facem față batjocurilor în timp ce prezentăm evanghelia?

Ce caracteristici aveau oamenii din Corint? Cum s-a hotărât Pavel să le prezinte evanghelia în mod adecvat?

Putem găsim un model de prezentare a evangheliei către cei din mediile de afaceri, în lucrarea lui Pavel din Corint? Ne sunt de ajutor epistolele lui Pavel către corinteni?

Ce asemănare (și ce deosebiri) vedem între lucrarea lui Petru și a apostolilor, față de cea a diaconilor, din Fapte 6, și lucrarea lui Pavel și celorlalți misionari care erau cu el în Corint?

De ce este bine ca o Biserică misionară să aibă lucrători angajați (pastori, misionari, învățători, etc.)?

Decembrie

5, Fapte 19-21, Misiune și împotrivire în Efes, capitala idolatriei, 19:8-12, 20:17-35, 21:10-15

În Fapte 18 începe și cea de-a treia misiune a lui Pavel în lumea greco-romană, în 18:23, care se încheie în 21:40, când Pavel este arestat în Ierusalim. Mai întâi, el vizitează bisericile înființate în prima călătorie, în Galatia și Frigia, iar apoi ajunge în Efes (19:1). Efesul este cetatea unde Pavel va sta aproape trei ani (19:10, 20:31) și unde s-a dat o luptă importantă pentru mântuirea oamenilor de sub stăpânirea idolatriei. Tot Efesul este și prima Biserică pentru care Isus are un cuvânt special în mesajele către cele șapte Biserici din Apocalipsa 2-3. Pavel însuși a scris o epistolă importantă către credincioșii din Efes. Se observă, deci, importanța Efesului.

Lucrarea din Efes domină capitolele 19-20. În Fapte 21, Pavel începe o călătorie din Efes spre Ierusalim, la sfârșitul căreia va fi arestat.

RESURSELE LUCRĂRII DIN EFES

Să observăm, mai întâi, resursele pe care Domnul le adună pentru misiunea din această cetate.

Prima resursă în evanghelizare este harul Domnului, puterea Duhului Sfânt.

O a doua resursă sunt familiile dedicate evangheliei. O astfel de familie este familia soților Aquila și Priscila. Ei erau de loc din Efes, dar în Noul Testament îi găsim și în Corint și în Roma, unde mergeau cu afacerea lor, dar și cu evanghelia. Prin acești doi soți credincioși este învățat Apolo, un mare cunoscător al Scripturii și un zelos predicator, cum să devină un creștin matur și dinamic, un pastor dedicat. Cu ajutorul familiilor încheiate, credincioase, Dumnezeu maturizează lucrători credincioși importanți.

A treia resursă este, bineînțeles, Pavel însuși, cu darul său de evanghelist și învățător. Domnul l-a pregătit din timp și îl folosește cu succes aici vreme de trei ani.

A patra resursă sunt oamenii care au cunoscut doar parțial evanghelia, ca ucenicii lui Ioan Botezătorul, dar au ocazia să îl cunoască pe Isus ca Mesia și Mântuitor personal. Ei sunt învățați și rebotezați de Pavel, în credința în Isus, iar Domnul le dă din plin Duhul Sfânt, confirmându-i și pe ei pe credincioși în Isus Hristos. Cu această putere ei au început să predice evanghelia adevărată în zonă.

A cincea resursă sunt instituțiile locale laice, cum este școala lui Tiran, pe care Pavel o închiriază și studiază acolo Scriptura și viața creștină cu creștinii nou convertiți. Astfel, ei s-au separat de sinagogă

pentru că prea mulți erau împotriva evangheliei. Este important să știi să folosești oportunitățile locale în vestirea credinței în Isus (școli, sărbători, mall-uri, legi, orice oportunitate).

A șasea resursă sunt minunile și ascultarea rugăciunilor de vindecare, prin care Dumnezeu confirmă lucrarea. Ca la început, în Ierusalim, Dumnezeu a sprijinit vestirea evangheliei prin dovezile puterii sale. Niciodată minunile nu au fost un scop în sine, și nici cei care au primit darul acesta nu s-au folosit de el pentru glorie personală. La vindecările făcute de Pavel, se adaugă și învierea lui Eutih, care a fost o mare încurajare pentru Biserică, într-un moment când Pavel se despărțea de ei. Tânărul Eutih nu este dat ca exemplu în Scriptură pentru căderea sa de pe fereastră în timpul predicii foarte lungi a lui Petru, noaptea, într-o cameră unde nu mai era oxigen, ci pentru felul în care Dumnezeu le-a dat har și mângâiere, celor de acolo, înviindu-l din morți pe tânăr, prin Pavel.

A șaptea resursă este reprezentată de relațiile bune dintre Pavel și ceilalți prezbiteri, bazate pe învățătura lui și smerenia sa. Ele sunt reflectate în cuvântul de despărțire, în cetatea Milet (20:17-38). Această cuvântare este un model de păstorire și astăzi, de relații și program pentru păstorii și prezbiterii oricărei Biserici.

EFECTELE LUCRĂRII DIN EFES

Evanghelia a fost vestită cu putere în Efes, iar efectele au fost mari. Între efecte vedem pocăința multor greci și evrei, confruntarea practicilor oculte, a vrăjitoriei și a exorcizărilor, și din nou, confruntarea, cu succes, a revoltei sistemelor economice și idolatre.

Pocăința grecilor și iudeilor s-a văzut prin întoarcerea unui mare număr de oameni la Dumnezeu (19:10, 20, 26). Cuvântul era vestit cu putere, iar cei deveniți credincioși erau întăriți prin învățătură sănătoasă (18:26, 27, 20:20). Observăm că Biserica a știut să se organizeze ca o comunitate a slujirii, a evangheliei și a iubirii (18:27, 19:30, 21:12, 37-38). Nu doar evanghelizarea este importantă, ci și învățătura de după aceea, și nu doar acestea, ci și frumusețea relațiilor care se construiesc între cei mântuiți.

Confruntarea cu ocultismul s-a desfășurat pe mai multe planuri. În 19:11-17 vedem că Pavel făcea multe minuni în Numele Domnului. Numele lui Hristos și autoritatea sa sunt centrale. Cei doi fii ai preotului iudeu Sceva au crezut că pot face exorcizări în numele lui Isus și al lui Pavel, dar s-au înșelat. Apoi, este nevoie de o relație personală de credință în Hristos, și de o chemare, de un dar.

În al doilea rând, în Efes oamenii au renunțat la vrăjitorii și magie, de bună voie (19:18-20), și și-au ars cărțile cu formule magice. Mulți papirusi antici sau fragmente, conțin astfel de formule și pot fi citați

și astăzi. Poporul român apelează destul de des la descântece și vrăji. Printre semnele unei întoarceri de anvergură la Dumnezeu ar trebui să fie și părăsirea vrăjilor și bazarea pe cuvântul și lucrarea lui Dumnezeu.

În final, Pavel s-a confruntat cu un amestec ciudat de atac venit din partea idolatriei, a naționalismului efesean și a intereselor economice, prin revolta stârnită de argintarul Dimitrie (20:23-41). El era, se pare, șeful breslei argintarilor, care aveau un venit bun din confecționarea de mici statui și temple de argint ale zeiței Artemis (Diana), zeița vânătorii și tinereții, a dragostei. În Efes era un templu vestit al Artemisei și funcționa și ca mall (super magazin și piață) și ca sediu de bănci. Acolo se găsea și statuia cu legenda că a căzut din ceruri. Nu s-a întâmplat nimic în urma revoltei, dar s-a văzut că duhurile idolatriei erau întărâtate și oamenii erau gata să îi linșeze pe creștini. La intervenția prefectului roman al cetății, om educat și bun psiholog, tulburarea a fost liniștită și mulțimea a plecat acasă.

IMPORTANȚA ÎNCURAJĂRII ȘI A DRAGOSTEI FRĂȚEȘTI

În capitolele 20-21, Pavel călătorește din Efes spre Ierusalim. Dumnezeu îi încurajează pe frați prin învierea lui Eutih (20:5-12). Pavel face mai multe vizite scurte și are mai multe sfaturi și convorbiri cu frații, de-a lungul drumului, în diverse orașe, cum ar fi Troas (20:5-12), Milet (20:17-38), Tir (21:3-6), Ptolemaida (21:7), Cezarea (21:8-14). Duhul Sfânt îi anunță pe toți că în Ierusalim vor fi necazuri pentru Pavel, iar reacțiile fraților sunt diferite. Frații doresc să îl oprească pe Pavel, dacă se poate, Pavel dorește să meargă să dea mărturie în Ierusalim, unul din visurile sale, chiar cu prețul vieții. Desigur, că importantă era înțelegerea Duhului pe care o avea Pavel. Îl mai aștepta o mare călătorie a vieții și a misiunii, a patra (22-28), până la Roma, dar în calitate de prizonier al imperiului roman. Dragostea și legătura frățescă, însă au avut un mare rol în încurajarea lui Pavel și în susținerea lui.

APLICAȚII:

Care sunt cele șapte resurse ale creșterii Bisericii din Efes, în Fapte 19-21 și care credeți că se văd bine și în Biserica la care mergeți?

Care au fost efectele predicării evangheliei în Efes? Ce efecte ale predicării evangheliei se observă și în Biserica noastră?

Oare există și astăzi interese și programe economice care ar avea de suferit, dacă evanghelia are succes și oamenii se pocăiesc? Credeți că unele ar putea duce și azi pe motive la persecuție? Ce ar fi de făcut?

De ce este importantă încurajarea fraților, atunci când evanghelia merge bine și apar greutăți în războiul spiritual? Cum participi tu?

12, Fapte 22-24, Mărturie și prigoană în Ierusalim, capitala credinței, 22:21-30, 24:22-27

Adesea, mărturia cea mai consistentă și curajoasă trebuie adusă chiar într-un oraș al credinței și al religiei, cum era Ierusalimul, pentru că aici se ascund oamenii cei mai ipocriți și prefăcuți, care urăsc integritatea credinței. Isus, de fapt, a plâns pentru Ierusalim și l-a numit „cetatea care își ucide profeții” (Matei 23:37, Luca 13:34). Foarte asemănător se întâmplă și cu Pavel în Fapte 22.

PERSECUȚIA UNEORI ESTE INEVITABILĂ

Ajuns la Ierusalim, Pavel l-a vizitat pe Iacov, fratele lui Isus, care era un lider important, și le-au spus cum s-a vestit evanghelia și grecilor. Iacov l-a rugat, totuși, să dea o dovadă că încă are inimă de evreu și să arate că el respectă legea lui Moise, deși știa bine decizia luată cu Petru la consiliul din Ierusalim (21:25). Numai că din sfatul lor de a plăti un ritual de curățire pentru patru evrei, la Templu, după o juruință, a ieșit ceva neașteptat de periculos (21:18-40). Pavel a fost arestat în urma marii tulburări create de iudei, sub acuzația că el necinstește Templul și aduce păgâni acolo. Nu are rost să îi blamăm pe frații din Ierusalim, ci avem nevoie să înțelegem că prin toate lucrurile Domnul lucrează voia lui, așa cum îl anunțase deja, prin Duhul, pe Pavel și pe ceilalți.

PUTEM SĂ NE APĂRĂM DREPTURILE?

Pavel are trei discursuri de apărare în Fapte 22-24. Două la Ierusalim (22:1-22, 23:1-6), și unul în Cezarea (24:10-21). În primul discurs el vorbește poporului în evreiește și le explică cum s-a întâlnit cu Isus cel înviat. Aici, ca și în Fapte 26, găsim descrieri detaliate ale întâlnirii sale cu Anania în Damasc, a rugăciunilor și vindecării sale, a chemării sale la misiune, a viziunilor primite de la Domnul cu această ocazie (22:11-16). Credința în Numele Domnului și mărturisirea ei în botez, de care a avut parte, sunt amintite împreună că au efectul spălării păcatelor (22:16). Bineînțeles, conform restului Scripturii, factorul de bază în mântuire este credința în Numele Domnului, nu simplu, botezul. Botezul este o poruncă și o mărturie de credință.

În ultimele două cuvântări, Pavel se apără în fața căpitanului roman și, respectiv, a guvernatorului Felix. La ambele participă și Anania, marele preot, care a făcut eforturi mari să obțină într-un fel condamnarea lui Pavel.

Ultima cuvântare are loc în Cezarea, unde Pavel a fost dus ca să i se scape viața, noaptea, în zorii zilei, deoarece un grup de iudei se legaseră cu blestem să atace convoiul pe drum și să îl ucidă. Acesta

este unul din episoadele cele mai dramatice din Faptele Apostolilor. Nepotul lui Pavel îl anunță pe Pavel și pe căpitanul Lisias ce urmează să se întâmple, iar Lisias este și drept și curajos și execută cu Pavel o deplasare secretă în timpul nopții, din Ierusalim la Cezarea, sub pază specială romană. El îi scrie lui Felix și o scrisoare (23:25-30), una din puținele scrisori pur romane din Noul Testament.

Vedem în Fapte 22-24 cum a acționat justiția romană, și că era mai dreaptă, mai corectă, decât preoții iudei. Nu mai este de mirare că, în îndurarea sa, Dumnezeu le-a dat și neamurilor păgâne, pocăința și mântuirea prin Hristos, prin credință. De asemenea, vedem că nu toți cei născuți din Avraam, sunt ca Avraam, adică nu toți au credință și ascultare de Domnul, așa cum trebuie, în poporul evreu (Romani 9:6-7). În același timp, vedem cum Dumnezeu este la cârma evenimentelor. Acesta este și rămâne un motiv de liniște, de încurajare, de glorie adusă lui Dumnezeu. Cu El suntem învingători.

Pavel dovedește că știe bine legile țării și înțelege bine situația sa. De exemplu, el le atrage atenția soldaților că este cetățean roman și are drepturi de cetățean, și nu trebuie să fie bătut la interogatoriu, fără condamnare prealabilă. El arată că știe să poarte respect conducătorilor evrei (23:5), dar știe și să se folosească de diferențele între credința fariseilor și cea a saducheilor, ca să le arate șubrezenia acuzațiilor aduse împotriva sa – și să se scoată din discuție, ca să spunem așa.

Așadar, un creștin nu trebuie să tacă fără nici un fel de replică în fața acuzațiilor false și a abuzurilor, chiar dacă acestea continuă să vină asupra sa. Acceptarea voiei Domnului este importantă, dar și proclamarea dreptății. Vedem, în mod foarte interesant, cum Pavel ajunge într-adevăr, prin aceste evenimente tulburi, să vestească evanghelia conducătorilor romani și iudei din Iudeea, la cel mai înalt nivel.

În ultimul rând, în Cezarea Pavel se întâlnește cu guvernatorul Felix, la care se observă o minte cercetătoare, atentă. El era un om versat în politică, dar avea și un caracter cu scăderi mari, deoarece îl vizita pe Pavel să discute despre credință, în timp ce îl ținea închis și aștepta primească bani pentru eliberare. Este un fel de abuz mascat sub haina cercetării juridice și, din păcate, astfel de oameni și astfel de situații se întâlnesc și astăzi. Ele ne fac să ne gândim că nedreptatea nu a dispărut deloc din lume, dar că, indiferent de ce ne fac oamenii, iar uneori chiar prin ceea ce fac ei, Dumnezeu lucrează și conduce toate evenimentele și viața noastră în întregime.

APLICAȚII:

Cum ai apăra tu adevărul evangheliei, incluzând în apărare și experiența vieții tale cu Dumnezeu? Ai avut ocazia să îți prezinți mărturia?

Cum înțelegi sau explici adversitatea din viața ta, dacă există prigonire ori probleme? Cunoaște Dumnezeu aceste situații, te păzește în continuare? Poți să te încrezi în El?

De ce Pavel nu a încercat să strângă ajutoare financiare pentru eliberarea sa, deși era clar că guvernatorul Felix așteaptă bani de la el?

Trebuie creștinul să tacă în fața nedreptății, sau își poate apăra drepturile prin legi? Trebuie să cunoască un misionar legile țării unde misionază? Cine ne poate păzi, de fapt?

19, Fapte 25-26, Mărturia evangheliei în Cezarea, 25:8-12, 26:24-32

Două lucruri importante se întâmplă în Cezarea cu Pavel. El are ocazia să vadă din nou acuzațiile iudeilor și să simtă amenințarea uciderii și are ocazia să dea mărturie puternică despre credință în fața conducătorilor mari de atunci.

COMPLICAȚIILE JURIDICE ȘI CĂLĂUZIREA DOMNULUI

Ajuns la Cezarea, Pavel va fi judecat ultima oară pe pământul Iudeii, și de aici va pleca spre Roma, la cererea sa, ca să fie judecat de însuși Cezar. A fost singura modalitate de a scăpa sub pază romană de amenințările cu moartea ale iudeilor (25:3). Aceasta din cauză că Festus, noul guvernator roman, înlocuitorul lui Felix, a dovedit și el că are un mod interesant de a face politică, încercând să îi împace pe toți, într-un fel (25:1-5).

Problema era că Festus, după ce l-a audiat pe Pavel, i-a propus să meargă din nou la Ierusalim, ca să se organizeze acolo o judecată detaliată, lângă Templu (25:9-11). De fapt, Pavel n-ar mai fi ajuns niciodată la Ierusalim, căci Festus l-ar fi lăsat la mâna preoților, iar aceștia l-ar fi ucis pe drum. Astfel dorea Festus să câștige simpatia conducerii evreiești. Pavel a înțeles cum stau lucrurile și a acționat. Este interesant cum se îmbină paza Domnului cu acțiunea omului. În cele din urmă, Pavel va ajunge la Roma ca evanghelist, înaintea lui Cezar, așa cum a spus Domnul, dar ca evanghelist prizonier în lanțuri, nu ca com liber.

Lucrul acesta este impresionant. În mod neobișnuit, Pavel, ca prizonier, ajunge să vestească evanghelia împăraților și conducătorilor politici mari din Imperiul roman, ceea ce nu reușise până acum. Lucrul acesta începe din Iudeea și va merge așa până la Roma. El mai vestise evanghelia, la începutul misiunii, lui Sergius Paulus, guvernatorul Cretei, în Fapte 13, și atunci era liber. Acum, însă l-am văzut vestind deja evanghelia lui Felix, guvernatorul Iudeii, și ajunge să dea mărturie și în fața lui Festus, noul guvernator, precum și a regelui Irod Agripa, unul din fiii lui Irod cel Mare, și a soției sale, regina Berenice. Dumnezeu are, într-adevăr metode neobișnuite, dar foarte eficiente, de a lucra în viața oamenilor. Poate că evanghelia și-a arătat puterea cel mai bine așa, să fie spusă vestea bună din poziția unui om acuzat, dar nevinovat. Pavel era în lanțuri, dar era liber în Duhul. Ne aducem aminte de Hristos, care fiind bătut de soldați, batjocorit de conducători, a murit pe cruce, și a fost, de fapt, total victorios, căci ne-a plătit plata păcatelor și ne-a câștigat

iertarea lui Dumnezeu, iar în final, a fost înviat și glorificat la dreapta Tatălui. Aceeași umilință victorioasă se vede și în viața lui Pavel.

MĂRTURIE ÎN FAȚA LUI FESTUS ȘI A REGELUI AGRIPA

De fapt, marea mărturie a lui Pavel înaintea lui Agripa, reprezintă și ea dorința lui Festus de a câștiga simpatia regelui local și a celorlalți conducători. El inventează această ocazie, profitând de vizita lui Agripa la Cezarea, care dorea, și el, să aibă o întâlnire cu noul guvernator roman. Sub motiv că are nevoie de ajutor ca să îl trimită pe Pavel la Roma cu un raport bine prezentat (25:26), Festus îl invită pe Agripa la o audiere oficială a lui Pavel și, astfel, inventează un eveniment special (25:14-22, 24-27). Așa cum spune Luca, întâlnirea are loc cu mult fast regal, cu mulți invitați, cu proceduri și luări de cuvânt impresionante: „A doua zi deci, Agripa și Berenice au venit cu multă fală și au intrat în locul de ascultare împreună cu căpitanii și cu oamenii cei mai de frunte ai cetății. La porunca lui Festus, Pavel a fost adus acolo.” (25:23). Apoi, Festus a luat cuvântul, a salutat auditoriul și a expus problema, făcând caz că justiția romană și el însuși administrează corect și nobil dreptatea.

Mărturia impresionantă a lui Pavel este redată, de fapt, în capitolul 26, după ce Agripa îi dă voie să se apere (26:1). Festus l-a lăsat pe Agripa să conducă procedurile audierii, ca un fel de favoare pentru regele local. De fapt, Festus îl numește chiar „împărat” (basileus), în vreme ce Agripa era numai tetrarch, adică domnea doar peste a patra parte din regiunea Iudeea-Samaria-Galileea (numai Irod cel Mare a fost un împărat deplin, domnind peste întregul teritoriu al lui Israel).

Pavel știe să facă o bună introducere apărării sale (26:1-3). Apoi, el își prezintă tinerețea plină de zel pentru iudaism (26:4-7) și întâlnirea cu Hristos (26:8-18). El subliniază puternic importanța învierii din morți a lui Hristos și împlinirea profețiilor (26:8, 22-23) și forța viziunii cerești când s-a întâlnit cu Hristos cel înviat pe drumul Damascului (26:9-18). Aici aflăm ce de ce și cum Pavel i-a persecutat la început pe creștini (26:9-12) și vedem și chemarea lui la pocăință și la misiune, care i-a schimbat întreaga viață (26:13-14). Este singurul loc în care este redată pe larg discuția cu Isus din timpul viziunii de pe drumul spre Damasc (26:15-18). Mărturia lui Pavel ar trebui să ne pună pe gânduri cu privire la propria noastră mărturie. Când de schimbată ar trebuie să fie viața noastră? A avut Domnul putere să ne schimbe și să ne cheme la o viață nouă?

Mărturia lui Pavel se încheie cu două dialoguri importante, unul cu Festus (26:24-25) și unul cu Agripa (26:26-29). În primul, Pavel îi răspunde lui Festus că deși evanghelia pare o nebunie este ea este „adevărată și chibzuită”, iar în al doilea îi mărturisește lui Agripa că

ar vrea să-i vadă pe toți creștini, cum este el, mai puțin situația de prizonier, și că știe deja că, inima lui, Agripa crede în profețiile biblice despre Mesia.

APLICAȚII:

Știm să ne încredințăm viața în mâna Domnului și să trăim ca niște creștini adevărați, deși observăm uneori că suntem înconjurați de oameni nedreți și corupți?

Știm să mărturisim credința în Hristos cu smerenie și totuși cu îndrăzneală?

Se vede în viața noastră contrastul dintre ce am fost altădată și ce suntem acum, prin Isus Hristos? În ce privințe ai fost schimbat sau schimbată în mod radical?

Am înțeles noi importanța învierii lui Isus și este ea o încurajare ca să înțelegem mântuirea care ne-a fost dată? De ce este învierea lui Hristos centrală pentru credința noastră? Ai subliniat vreodată cuiva că învierea lui Hristos atrage după sine și nădejdea învierii noastre?

Când suntem acuzați de misticism și neadevăr, putem să argumentăm că evanghelia este „dreaptă și chibzuită”? Ce dovezi ai în privința aceasta?

Suntem intimidati dacă ajungem în situația de a vorbi în adunări sofisticate și în fața unor mari lideri ai țării? Am putea să spunem că le dorim tuturor să fie creștini ca noi, mai puțin defectele și dificultățile prin care trecem?

Care este mesajul pe care ai avea îndrăzneala să îl dai în fața unor somități, într-o adunare de oameni puternici, sofisticati și bogați, fără să îi jighești și fără să treci cu vederea mesajul corect al mântuirii?

26, Fapte 27-28, Mărturia evangheliei în Roma, 27:33-36, 28:16-31

Marturia evangheliei în Fapte 27-28 se ocupă de călătoria lui Pavel la Roma și de ajungerea acolo, în capitala imperiului, unde a fost lăsat să predice, având domiciliu forțat. Este o mărturie care ne pune pe gânduri pentru că în această călătorie în lanțuri, ca prizonier, Pavel are ocazia chiar în mijlocul adversității să vorbească cu oamenii, să îi sfătuiască, să îi încurajeze, să le spună Cuvântul Domnului, să se roage pentru ei, să naufragieze cu corabia împreună cu ei, să stea în ploaie împreună cu ei, să-și scape viața împreună cu ei. Am putea să privim aceste două capitole, scrise excelent de Luca, drept un exemplu de seamă al vieții creștine de mărturie, în timp ce trecem prin greutățile cotidiene, într-o lume păgână. Din acest punct de vedere, 27:23-25 sunt esențiale, mai ales 24: „Nu te teme, Pavele; tu trebuie să stai înaintea cezarului; și iată că Dumnezeu ți-a dăruit pe toți cei ce merg cu corabia împreună cu tine.” De asemenea, și 28:30-31, mai ales 31: „Pavel propovăduia Împărăția lui Dumnezeu și învăța pe oameni, cu toată îndrăzneala și fără nicio piedică, cele privitoare la Domnul Isus Hristos”. Dumnezeu ne pune în mijlocul unei generații și, în ciuda încercărilor și dificultăților, ne dă bucuria izbăvirilor sale și ocazii, ferestre de oportunitate, să vestim evanghelia în libertate.

DRUMUL SPRE ROMA

Detaliile lui Luca sunt foarte interesante și ne arată că totul a fost real și concret. La fel este și viața noastră. Pavel și ceilalți prizonieri au ajuns pe mâna unui căpitan (sutaș, centurion), pe nume Iuliu care se purta omenos cu Pavel (27:1, 3). O mare mângâiere pentru Pavel a fost că nu era singur, ci era însoțit de Luca și de Aristarh, din Tesalonic. Prietenii și tovarășii de lucru sunt o mare încurajare.

Călătoria lor s-a făcut în condiții dificile, pe o vreme nefavorabilă. Când au navigat pe lângă Cipru au avut vântul împotriva, iar drumul spre Creta a fost foarte greu. Pavel i-a sfătuit să ierneze în Creta, însă centurionul și căpitanul corăbiei, care avea multă marfă, au vrut să ajungă repede în Roma, să nu piardă câștigul. Ei s-au aventurat deci să călătorească în furtună, dar au pierdut controlul corăbiei și apoi toată încărcătura, și așa cum știm, au naufragiat, în cele din urmă, pe insula Malta (Melita). În toată această vreme, Pavel s-a rugat pentru toți cei din corabie, iar Domnul l-a înștiințat că El îi va salva și pe ceilalți împreună cu Pavel. Atunci, Pavel a frânt pâinea pentru toți, ca să prindă puteri și să fie încurajați (27:33-37). În corabie erau în total 276 de oameni, și numai 3 erau creștini, se pare. Gestul lui Pavel este

un fel de Cină a Domnului pe o corabie în derivă, în bătaia valurilor și a vântului, din care totuși oamenii vor scăpa, prin harul Domnului. Imaginea aceasta este de neuitat. Și noi trebuim aducem oamenilor o închinare adevărată și o încurajare adevărată în mijlocul problemelor lor, și mulți din semenii noștri vor fi mântuiți dacă se încred în Domnul.

Observăm, de asemenea, cum căpitanul Iulius trece prin diverse stări sufletești. La început îi este favorabil lui Pavel, apoi nu ascultă de sfatul acestuia de a se opri în Creta (27:11, 21), dar primește muștrarea lui. Apoi în final, în momentul naufragiului, are grijă să nu asculte de sfatul militarilor săi, care au propus ca toți prizonierii să fie uciși, ca să nu scape prin înot (27:42-43).

Ajunși în Malta, Dumnezeu dă binecuvântări deosebite pentru că Pavel are ocazia să vestească evanghelia și chiar să se roage pentru vindecarea tatălui lui Publius, conducătorul insulei. Mulți alții au fost vindecați și au crezut, astfel încât la plecare, după trei luni petrecute în Malta, localnicii le-au echipat noua corabie cu tot ce trebuie și cu provizii (28:8-11). Este uimitor cum Dumnezeu ne dă binecuvântările sale în mijlocul încercărilor și, în ciuda faptului că Pavel este prizonier, are ocazia să spună cu succes evanghelia.

MĂRTURIA ÎN ROMA

Ajunși în Roma prin îndurarea și paza Domnului, Pavel și tovarășii săi de drum s-au întâlnit cu frații, la intrarea în cetate și au mulțumit Domnului. Observăm că, înainte de a fi judecat și de a ajunge pe primul plan al veștilor zilei, Pavel a dorit să se întâlnească mai întâi cu conducătorii iudeilor din Roma. Iudeii din Roma, în anul 49, înainte de edictul de expulzare a lor pe care l-a dat împăratul Claudiu, erau în număr de 30,000 – 40,000. În primăvara lui 62, când a ajuns Pavel la Roma, cu siguranță erau 10,000-20,000 de evrei în Roma, ocupați cu comerțul, mai ales.

Pavel a avut ocazia să le explice evanghelia lui Hristos și împlinirea profețiilor din Vechiul Testament, din cărțile profeților și ale lui Moise, și le-a predicat de dimineață până seara. De asemenea, le-a făcut clar că nu dorește să își pârască neamul înaintea lui Cezar, ci să prezinte tuturor mântuirea prin Hristos și împărăția lui Dumnezeu.

Răspunsul iudeilor de atunci se vede foarte clar în 28:24 și 29, unii au crezut, dar ceilalți au început să dezbătă cu aprindere toate aceste vești despre Mesia și noul său legământ. De aceea, Pavel i-a avertizat că evanghelia se va duce spre popoarele păgâne, așa cum spune Isaia (28:25, 28), iar ei au discutat și mai înfocat înțelesul profețiilor. Probabil li se părea că aceste întâmplări și pretenții sunt prea de tot,

așa cum au reacționat și în Ioan 6, atunci când Isus le-a explicat jertfa trupului său și legământul în sângele său (Ioan 6:60-63).

Important este că Pavel a continuat să predice în libertate și să vestească evanghelia lui Hristos și Împărăția lui Dumnezeu, și iudeilor și păgânilor, tuturor celor care veneau să îl viziteze.

Această deschidere este foarte importantă. Un început nou, binecuvântat este asigurat în viața Bisericii, dacă este gata să se încreadă în Dumnezeu și să predice tuturor, fără discriminare, în orice situație, în orice dificultate, vestea bună a mântuirii, pentru că, dincolo de încercări și probleme, Dumnezeu are mulți oameni pe care dorește să îi mântuiască, și pe care ni-i dă pe mână, ca să zicem așa, adică i-a așezat lângă noi, ca să îi mântuie și să îi binecuvinteze împreună cu noi.

APLICAȚII:

A promis Dumnezeu că oamenii credincioși nu vor trece prin greutăți sau persecuții? Ce vedem din viața lui Pavel?

Cum ați descrie transformările sufletești prin care trece Iulius, centurionul roman care îl păzea pe Pavel? Trec oamenii din jurul nostru și astăzi prin asemenea transformări? Sunt ele un mod de a se apropia de Dumnezeu? Ce atitudine avem noi?

Primele impresii se pot schimba printr-o mărturie bună. Ce au crezut băștinașii barbari din Malta (Melita) despre Pavel, când făceau focul pe ploaie? Ce au crezut după aceea, când a scăpat de mușcătura viperei? Care era adevărul? Credeți că aici se aplică Marcu 16:17-20?

Lui Pavel, Dumnezeu i-a dat asigurarea că îl va scăpa din naufragiul corăbiei, ca să ajungă la Cezar, dar îi dă și viața celor ce erau cu el. Credeți că uneori se întâmplă la fel și astăzi? Știți vreun astfel de caz?

Ce s-a încheiat aici, în Fapte 28, în viața lui Pavel, și ce etapă nouă a început? Ce s-a încheiat și ce a început ca etapă nouă în viața Bisericii?

Ce etape ai parcurs și ai încheiat în viața ta de credință? Ce drumuri noi ai început în viața ta cu Dumnezeu sau le vezi așteptându-te în viitor? Ce tovarăși ai alături?